

תשורה

משמחת נישואין של
ישראל ומושקא שיחיו לנגזם
יום שלישי, כ"א אלול ה'תשע"ג

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו למזל טוב ביום שלישי – שהוכפל בו כי טוב – כ"א אלול ה'תשע"ג.

התודה והברכה נתונה בזאת לידידינו ומכירינו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו ולברך את הזוג בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות ורוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו מקרוב ומרחוק בתשורה המצורפת בזה. תשורה מיוחדת זו כוללת: צילום התשורה שחולקה - על ידי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע - בחתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ. מכתבים מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ וכ"ק אדמו"ר מה"מ למשפחות החתן והכלה - חלקם **בפירסום ראשון**; יומנים שכתב אב הכלה מחודשי אלול תשל"ב – חשון תשל"ג, בהם מתוארים הנהגות הרבי. כמו כן מובאים **בפירסום ראשון** הגהות ומענות קודש עם הוראות על דברי דפוס והוצאה לאור בעריכת אב הכלה. המענות הם בענייני חגי חודש תשרי שהזמן גרמא.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבו' ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר במיוחד בברכה שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

כ"א אלול, ה'תשע"ג

ברוקלין, נ.י.

בברכת מזל טוב!

הורי הכלה

משה חיים ודאבא לוי

הורי החתן

שמואל מנחם מענדל ובריינא לנגזם

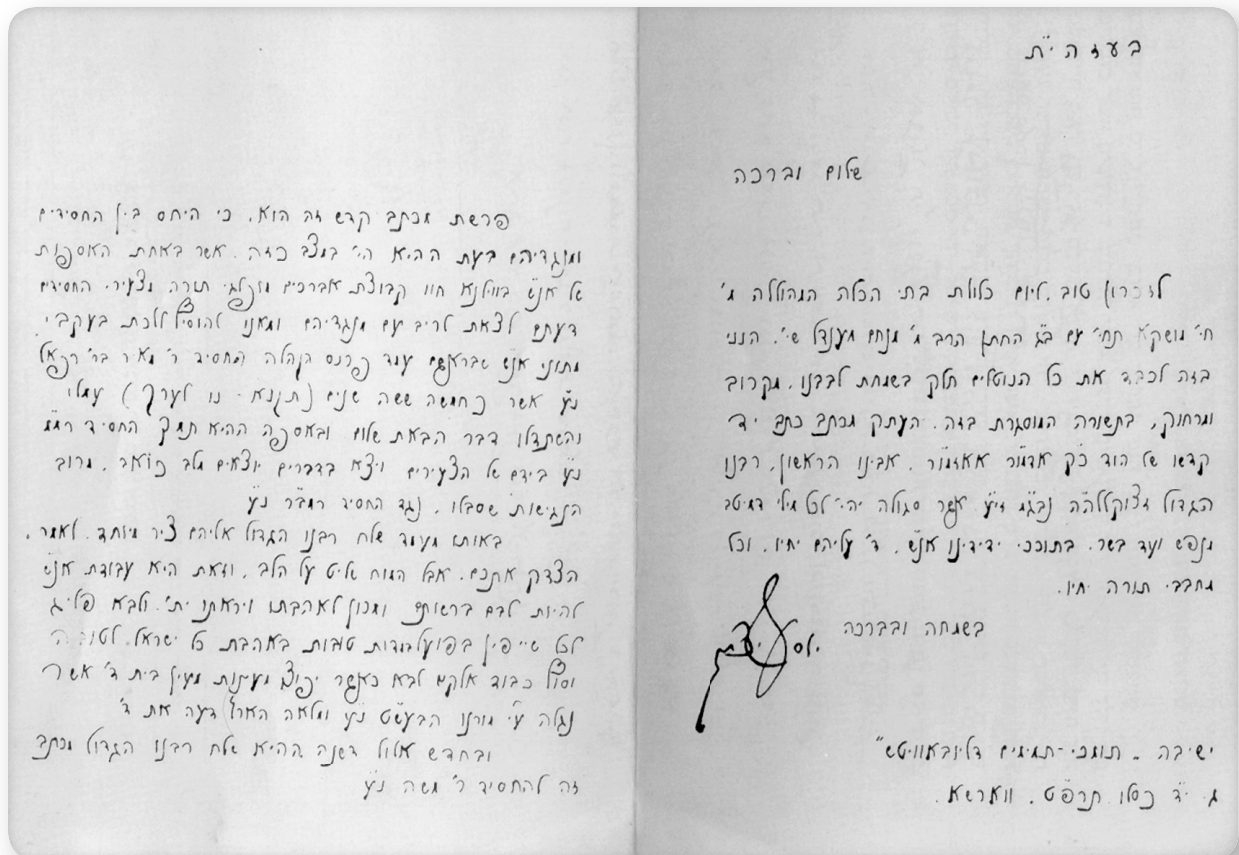
התשורה שחולקה בחתונת הרבי

באמצע סעודת החתונה של הרבי, בי"ד כסלו תרפ"ט, שעה שהסיבו המסובים ליד השולחנות הערוכים, ציזה הרבי הריי"צ לאחד מתלמידי התמימים, לחלק בשמו, לכל אחד ואחד מהמסובים, תשורה מיוחדת:

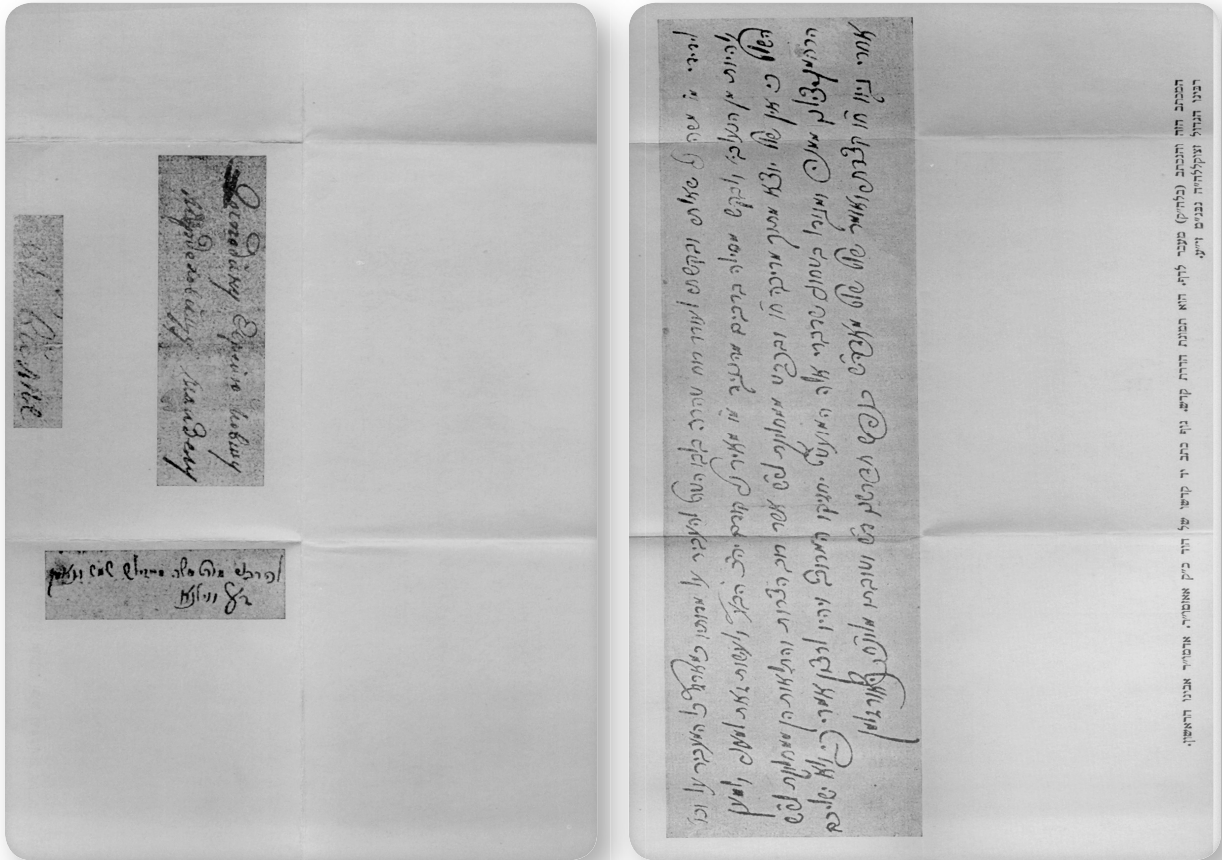
גיליון שנכפל לשלושה חלקים. מצדו האחד של הגיליון נדפס צילום "תמונת הדרת-קודש. גוף כתב יד קדשו של כ"ק אאזמו"ר. אדמו"ר אבינו הראשון. רבינו הגדול זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע", ומצדו השני, כלפי חוץ, נדפסו שלושה צילומי קטעים קטנים, האחד - כתוב בלשון הקודש - אף הוא בגוכי"ק של אדמו"ר הזקן. השניים האחרים נכתבו ברוסית על-ידי אדם אחר.

לגיליון זה צורף גיליון נוסף שנכפל לשנים: מצד ימין נדפס צילום מכתבו של הרבי הריי"צ - הכתוב בכתב ידו של אחד המזכירים וחתום בגוכי"ק של אדמו"ר הריי"צ - בו הוא מודיע כי מכתב של אדמו"ר הזקן שראה לכבד בו "את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק. . אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידנו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו". בצד השמאלי של הגיליון, נדפסה פשר פתשגן הכתב - אף זאת בצילום כתב-ידו של אותו מזכיר - בו מפרט הרבי את הנסיבות בגללן שלח רבינו הגדול את מכתבו הנ"ל.

בנוסף לחלוקת ה'תשורה' בעת החתונה, שלח הרבי הריי"צ 'תשורה' זו לכמה מחסידיו, וכלשון הרבי באחד ממכתביו: ". אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר שלחו בתור מתנה לחסידים ואנ"ש בקשר עם חתונתי".

ישראל ומושקא שיחיו לנגזם

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור] להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבין] ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובח] ולעשות זאת למעני ולמען השלום] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו נמנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטין] יחזיקו המרובין] ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש חפיצה] שניאור זלמן

תרגום הכיתוב בתמונה השמאלית למטה - בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן:

להרבני מו"ה מייזליש שמש ונאמן דק[הלת] ווילנא

שלוש השורות הנוספות, בשפה הרוסית, נכתבו על-ידי אחר:

לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזליש בווילנא

מכתבי קודש למשפחות החתן והכלה

מהרבי הרי"צ ומהרבי מלך המשיח

לויין - קליין - ברוקלין
 מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.
 ב"ה, יג' שבט תשמ"א
 ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
 מוה' משה חיים שי'
 וב"ג הי' רב

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן החתונתם
 ליום טו' שבט הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
 מזל טוב ושנהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו
 בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
 והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורה
 תורה החסידות.

בברכה מזל טוב
 מזל טוב

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ להורי הכלה לקראת חתונתם

לנגזם - ברוקלין
 מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.
 ב"ה, יז' שבט תשל"ב
 ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
 מוה' שמואל מנחם מענדל שי'
 וב"ג תי' רב

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן החתונתם
 ליום ז' אדר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
 מזל טוב ושנהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו
 בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
 והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורה
 תורה החסידות.

בברכה מזל טוב
 מזל טוב

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ להורי החתן לקראת חתונתם

לויין - ברוקלין
 מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.
 ב"ה, ט' סיון תשנ"ב
 ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצי"צ וכו'
 מוה' משה חיים שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת למזל טוב

הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם זוגי תי'
 לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר
 מנהגו הוא לאמר גם בלידה בת לתורה ולחופה
 ולמעשים טובים, ע"פ מרדכי' (ברכות יז' א) נשים
 במאי זכיין באקרובי' כו' באתנוי' כו' ונטרין כו'.

בברכה מזל טוב

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א
 מזכיר

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לרגל הולדת הכלה

לנגזם - ברוקלין
 מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.
 ב"ה, כ"ב אייר תש"נ
 ברוקלין, נ.י.

הרו"ח אי"א נו"נ וכו'
 מוה' שמואל מנחם מענדל שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם
 אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית בן יכניסוהו לתורה
 ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוגי תי'
 מתוך הרחבה.

בברכה מזל טוב

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לרגל הולדת החתן

ישראל ומושקא שיחיו לנגזם

לנגזם-ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ד' סיון תשנ"ג
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה' שמואל מנחם מענדל שלי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות יום הולדת השלישי של בנם ישראל שלי,

הנה מועתק לקמן חלק ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"י"ע בנוגע למנהגי ישראל בזה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' תי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

י.ס.י.ט
מזכיר

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

..... ובדבר גזירת השערות -אפשערעניש- הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך והשארית פיאות הראש, ומיום הגזירה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה, והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לקראת האפשערעניש של החתן

RABBI J. SCHNEERSON
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
6Locum 6-2019

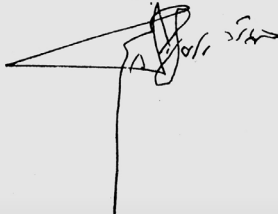
יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

בי"ה, ח' תשרי תשי"ח.
ברוקלין

ידידי ור"ח אי"א מוה"ר מרדכי שלי
שלום וברכה!

במענה על כתבו אודות ידידי מר זלמן וזוגתו יהיו, יתבקרו מרופאים סופחים וישתדלו לעשות כהוראתם והשי"ת ישפח לבכם בזרעא חייא וקייסא והנני מברכם בגסר חתימה טובה בגשמיות וברוחניות.

המברכם

מכתב כ"ק אדמו"ר מהו"ר"צ נ"ע לדוד החתן, הרה"ח ר' מרדכי שוסטרמאן, שביקש ברכה עבור ידידיו הורי אבי הכלה, ר' יקותיאל זלמן ושרה לוי, שהיו נשואים כבר שמונה שנים וטרם זכו בזרעא חיה וקיימא. מכיוון שהיו מאחורי מסך הברזל, לא יכלו להעביר באופן ישיר את בקשת הברכה, וביקשו דרך ידידים הנ"ל. לאחר ברכתו של הרבי הרי"צ, נולדו תאומים: אבי הכלה - ר' משה חיים לוי - ואחותו מרת לאה יחיאלוב

יום כיפור

Пост начинается с вечера накануне. Запрещено есть, пить, умываться (исключение — пальцы рук после сна, посещения туалета), употреблять косметику, носить кожаную обувь (разрешено носить обувь из резины, синтетики, войлока и т. п.). Запрещена супружеская близость. В этот день, как и в субботний день, запрещена любая работа. Приято надевать белые одежды в Йом Кипур, ибо это символ чистоты, очищения.

Большую часть дня евреи проводят в синагоге в молитвах и покаянии.

Святость этого дня сама по себе имеет такую силу, что содействует опущению грехов.

Молитвы в Йом Кипур начинаются молитвой «Кол Нидрей», которая читается трижды. Днем, после чтения Торы, произносят «Изкор» — поминальную молитву по умершим.

Заключительная молитва дня — «Нейло». Лишь после молитвы «Маарив» и произнесения «Авдоле» можно кушать.

Существует обычай сразу после окончания Йом Кипур начинать строить временный шалаш для праздника Суккес, выражая этим наше нетерпение исполнить Мидву (заповедь).

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

כ"א אבאל'ה שיש"א
 מצוה העלון אבאל'ה ה"ה ויהי
 שה"ל דשנה עתה) והנעל מתבוננים
 להבטיח את כל עולמ'ה לשנה הבאה -
 דחילוף התאריכים וזמני הדין -
 המתאימה לשנה זו, ולעולם אר
 וזה נכון,
 מהל אברהם
 אמן שגמול
 רצונ'ה הרוסו אר
 ע"ש סוף - (על)
 בן אהלים עניני ארזו
 ע"ש ארן
 מה חיים בן שרה
 י"ו
 ע"ש
 ע"ש
 ארזו

בסיום שנת ה'תשל"ו, לקראת חודש החגים ה'תשל"ז, הכניס אב הכלה הרב משה חיים שיחי' לוי'ן לכ"ק אד"ש עלון שהוציא לאור בשנה שלפנ"ז (לימים הנוראים ה'תשל"ו), וכתב בפתק שעלון זה, שהו"ל בשנה שעברה, מתכווננים להדפיס לשנה הבאה - בחילוף התאריכים וזמני הדה"נ - המתאימות לשנה זו, ושואלים אם זה נכון. כ"ק אד"ש סימן עיגול על המילים "זה נכון" (ושינה הנקודה לפסיק), והוסיף: "אבל מוכרח לתקן שגיאות דקדוק הרוסי, אף שנדפסו [וכאן סימן הרבי בעיגול להמילים "שהו"ל בשנה שעברה" וסימן בחץ להכניסו כאן] - וק"ל.

כן להשמיט שנהוג ללבוש בגדי לבן.
 ובצד הוסיף: "עד"ז כדאי גם לחה"ס".
 בפנים החוברת עשה תיקונים דלהלן:

על ההסבר שר"ה הוא "יום הזיכרון" [שמובנו ברוסית הוא כמו "Memorial Day" באנגלית], סימנו הרבי

רוש אשונה

רוש אשונה — начало нового еврейского года.

Новый год не является для евреев днем легкомысленного веселья, а скорее торжественным днем молитвы. Этот день является Днем Поминования, когда Творец вспоминает всех живых существ земли и судит их согласно их достоинствам.

Праздник Рош Ашונה отмечается два дня. В эти дни читают специальные молитвы — каждый как бы отдает себе и Б-гу отчет о совершенном в прошлом году и обещает в будущем году быть лучше. Евреи в синагоге молятся и просят Б-га ниспослать ему, семье его и всему еврейскому народу счастливый год, мир, здоровье, благополучие, радость.

Важнейшая обязанность каждого еврея в Рош Ашונה — слушать звуки шофара. (Шофар — бараний рог, изготовленный особым образом). Звуки шофара символизируют коронацию Б-га как владыки мира.

Существует определенная традиция в количестве звуков, в их роде и размере.

Когда первый день Рош Ашונה совпадает с субботним днем (как в этом году), то в шофар трубят только во второй день праздника.

В первый день Рош Ашונה (если это суббота — то во второй день) перед вечером принято идти к берегу реки, моря или другого водоема, и там читать особую молитву, которая называется «Гашлик». При этом стряхивают в воду полы своей одежды. Символизируют этим решимость отказаться от грешной жизни и стремиться жить без грехов.

Дни между Рош Ашונה и Йом Кипур называются Десять дней покаяния. В эти дни евреи оценивают свои поступки, раскаиваются в грехах и обещают вернуться к добру и справедливости.

Канун Йом Кипур

Рано утром накануне Йом Кипур исполняется очень древний обычай, называемый «капорес». Мужчина или мальчик берет в руки петуха, женщина или девушка — курицу, и произносят молитву «Бней Одом», и вращая птицей над головой, повторяют: «Да будет это моим искуплением» и т. д. После этого птицу бросают под стол и вскоре относят к резнику. Некоторые отдают «капорес» бедным, другие отдают стоимость «капорес» бедным.

Идея этого обряда заключается в том, чтобы вызвать искреннее раскаяние мыслью, что подобная этой птице судьба ожидает и нас за наши грехи, но милосердие Б-га простит нас в случае нашего искреннего раскаяния.

Этот обычай может быть соблюден также и с деньгами.

Перед Йом Кипур принято просить прощения у друзей и знакомых, если обидел их словом или делом. Традиция предписывает просить прощения сначала у людей, а затем у Б-га, ибо человек не может быть прощен Б-гом, пока он не прощен людьми.

В канун Йом Кипур принято окунуться в воды Миквы.

Принято давать денег больше обычного на Цдоко (благотворительные цели).

Примерно за час до захода солнца устраивают обильную трапезу перед началом поста. Предписывается разумно рассчитать количество пищи с тем, чтобы вступить в Йом Кипур в состоянии, соответствующем святости этого дня.

Перед уходом в синагогу женщины зажигают свечи, произнося при этом благословение.

Принято благословлять детей перед уходом в синагогу.

בעיגול סביב המילה, ועשה סימן שאלה וסימן קריאה וסימן חן לזה. [המילה הוחלפה לשם נרדף שמשמעותו "יום של זיכרון" – כבאנגלית "Day of Remembrance".]

על המילים "מים שבין ר"ה ויו"כ", "כ"ק אד"ש מחק"בין [ר"ה]" ו"יו"כ", ותיקן "מ[ר"ה]" "עד [יו"כ]". בההסבר של מנהג הכפרות הי' כתוב: "הרעיון של טכס זה הוא להביא חרטה אמיתית על ידי מחשבה שגורל דומה לעוף זה מחכה גם לנו על חטאינו, אבל ברחמי של הקב"ה הוא יסלח לנו במקרה שנעשה תשובה אמיתית". "כ"ק אד"ש מחק את המילה "מחכה" ותיקן: "הי' יכול להיות, רחמנא ליצלן". ומחק את המילה "במקרה" וכתב (בלה"ק): "ולכן צ"ל".

בקטע על בקשת מחילה אם העליבו מישהו "על ידי מילה או מעשה", "כ"ק אד"ש מחק "מעשה" ותיקן "פעולה".

"כ"ק אד"ש מחק את כל המשפט שהי' כתוב שצריכים ללבוש בגדי לבן ביום כ"כ.

ПРАЗДНИК СУККОТ.

Суккот - самый веселый праздник в году. Он так и ~~назван~~ назван в Торе - "Время радости". Праздник продолжается 7 дней. С 3-го дня праздника начинаются промежуточные дни, - "Хол-Амоед", они носят полупраздничный характер. Восьмой день - праздник Шемини-Аперес, а девятый - Симхас-Тора.

Накануне праздника /если это не сделано заранее/ следует позаботиться о двух вещах, нужных для исполнения заповедей в праздник Суккот: приобрести Лулов и Эсрог и построить Сукко /см. ниже/.

В канун праздника стараются давать как можно больше денег на благотворительные цели - Цдоко.

В Торе заповедано: "В шалашах живите семь дней". Это значит, что на протяжении семи дней праздника Суккот каждый должен жить /т.е. есть, пить и т.д./ в шалаше. Эта заповедь напоминает о шалашах, в которых жили наши предки в пустыне во время стоянок, после исхода из Египта.

Сукко /временная постройка, типа шалаша/ - помещение под открытым небом, во дворе, на крыльце, балконе /если над ним не нависает крыша или другой балкон/, на крыше и т.п. Стенки ее могут быть из любого материала из досок, фанеры, асбеста, листов формайки, шифера и проч. Крышей для Сукко может служить только настил из растений - веток елки, камыша, бамбука или др. срезанной зелени. Настил должен быть такой плотности, чтобы солнечные лучи немного сквозь него просвечивали.

Все подробности о постройке Сукко /размеры, форма и проч./, необходимо узнать у раввина.

Во время праздника Суккот запрещено есть вне Сукко любую еду, если при этом едят хлеб, печенье, или пьют вино. Некоторые вне Сукко даже воду не пьют.

В первые две ночи находясь в Сукко каждый обязан съесть по меньшей мере кусок хлеба, даже если он не голоден, и если идет сильный дождь, и нет надежды, что он скоро прекратится, то можно ограничиться этим минимумом, заменяющим трапезу в Сукко.

Во все остальное время праздника, если идет сильный дождь, это освобождает от обязанности есть в Сукко.

Когда едят в Сукко, вслед за благословением "Хамойци" /на хлеб/ /или "Мазойноис" /на печенье, торт// добавляется благословение "Лейшейв Басуко". Во время праздничных трапез, благословение % "Лейшейв Басуко" произносится сразу после молитвы "Кидуш".

Женщины не обязаны есть в Сукко.

По обычаю, праздничные и субботние свечи, зажигают в Сукко.

Начиная с первого дня Суккот /со второго, если первый приходится на субботу/ до Хойшайнс-Рабо /7-ой день праздника/ включительно, во все дни

בהמשך למה שכתב כ"ק אד"ש במענה "עד"ז כדאי גם לחה"ס", הכין אב הכלה חומר לעלוך עבור חג הסוכות, ושלחו לכ"ק אד"ש. כ"ק אד"ש ענה:

"מהיר"

אין הזמ"ג כלל להגה' שלי. עכ"פ - 4 תיקונים

כן לברר ע"ד זמן דמוצאי ש"ק שכותב. ולהורות גם זמן הבדלה דמוצאי שמח"ת (ודימים הראשונים אזכיר עה"צ).

ועל הגליון תיקן כ"ק אד"ש כדלהלן:

על מצוות ישיבת בסוכה שצ"ל שבעה ימים, העיר הרבי: (1) "וסימן חץ "עיקר" ועוד חץ "להוסיף שבגלות גם

ביום ח".

- 2 -

кроме субботы произносятся /по возможности - в Сукко/ благословение на Лулов и Эсрог. Для этого связывают вместе Лулов /нераспустившийся побег Пальмовых листьев/, Адас /ветки мирты/ и Арово /ветки вербы, ивы/. Берется также Эсрог /плод цедрата - похожий на лимон/. Для исполнения заповеди, берут Связанные вместе Лулов, Адас и Арово в правую руку, произносят благословение "Ал Нтилае Лулов" /в первый раз, за этим благословением произносят также и "Шезхейону"/, после этого Эсрог берут в левую руку, присоединяют к Лулову и слегка потрясуют. На этом заканчивается исполнение заповеди. (2) X

Принято, что те, которые имеют собственные Лулов и Эсрог, дают пользоваться ими тем, кто их не имеет, чтобы и они могли выполнить эту заповедь.

Если кто-нибудь не имел возможности благословлять на Лулов и Эсрог утром, он может это сделать позже, в течение всего дня. (3) BY

Время, промежуточное между первыми и последними праздничными днями, называется "Хол-Амоед", т.е. "будни праздника". В эти дни нет абсолютного запрещения всякой деятельности /в отличие от праздника/, однако избегают выполнения таких домашних работ, как стирка, шитье, а в отношении работы - делаются лишь те дела, невыполнение которых неизбежно должно привести к убытку. Принято подчеркивать праздничность этих дней в еде и одежде. (3)

Последний, пятый, день Хол-Амоед называется "Хойшайно-Рабо".

ШЕМИНИ-АЦЕРЕС И СИМХАС-ТОРА.

Восьмой день Суккот - отдельный праздник - Шемини-Ацерес, а девятый день - Симхас-Тора. В эти дни, как и во все праздничные дни, запрещены все работы, кроме связанных с приготовлением пищи.

В утренней молитве Шемини-Ацерес произносят "Изкор" - поминальную молитву по умершим родителям.

В оба вечера праздника¹ и утром в Симхас-Тора в синагогах совершаются Акофес - торжественные шествия со свитками Торы вокруг возвышения, на котором обычно читается Тора. Шествия эти сопровождаются песнями и танцами, бурным ликованием, в них выражаются вера, любовь к Творцу жизни. Это один из самых светлых и радостных дней в жизни еврея. (4)

В день Симхас-Тора завершается годичный цикл чтения Торы в синагогах по субботам и начинается цикл чтения нового года. В этот день читают заключительную главу из Торы и, чтобы подчеркнуть непрерывность и вечность Торы, тут же начинают чтение ее сначала. В Симхас-Тора принято призывать к чтению Торы всех без исключения мужчин, даже самых маленьких мальчиков.

ВЕСЕЛЫХ ПРАЗДНИКОВ!

¹ В некоторых синагогах Акофес устраиваются только на второй вечер праздника и утром в Симхас-Тора.

על הסברת האתרוג הי' כתוב שזה "דומה ללימון". הרבי מחק את זה, וגם כתב: "X (2)" [כסימן למחקר]. הי' כתוב "אם מישהו לא בירך על הד' מינים בבוקר הוא יכול לעשות את זה אח"כ במשך כל היום". הרבי הוסיף: "3) עד וקודם שקה"ח [שקיעת החמה]". הי' כתוב שהקפות מלווים ב"צהלה סוערת". הרבי מחק את המילה "סוערת", וכתב: "X (4)" [כסימן למחקר].

תשורה משמחת נישואין - כ"א אלול תשע"ג

ДЕВУШКИ, МАТЕРИ, ВСЕ ЕВРЕЙСКИЕ ЖЕНЩИНЫ !
 ВЫ ДОЛЖНЫ ЭТО ПОМНИТЬ !

Время зажигания субботних и праздничных свечей:

Произносятся
 благословения

1976 год

Пятница,	8 октября	- к первому дню праздника Суккот	- 6.09 ч. веч.	№1 и №3
Суббота,	9 октября	- ко второму дню праздника Суккот	- 7.16 ч. веч.	№2 и №3
Пятница,	15 октября	- к празднику Шемини-Ацерес	- 5.58 ч. веч.	№1 и №3
Суббота,	16 октября	- к празднику Симхас-Тора	- 7.05 ч. веч.	№2 и №3

Внимание! Время зажигания свечей указано только для г. Нью Йорк!

Б Л А Г О С Л О В Е Н И Я

№1. Борух Ато А-дой-ной Э-лой-хейну Мелех Хоойлом Ашер Кидшону Бмицвойсов
 Вчивону Лехадлик Нейр Шел Шабос Вшел Йойм Тойв.

№2. Борух Ато А-дой-ной Э-лой-хейну Мелех Хоойлом Ашер Кидшону Бмицвойсов
 Вчивону Лехадлик Нейр Шел Йойм Тойв.

№3. Борух Ато А-дой-ной Э-лой-хейну Мелех Хоойлом ~~Ашер Кидшону Бмицвойсов~~
 Шезхейону Вкиймону Вхигиону Лизман Хазе.

БЛАГОСЛОВЕНИЕ НА СУККО:

Борух Ато А-дой-ной Э-лой-хейну Мелех Хоойлом Ашер Кидшону Бмицвойсов
 Вчивону Лейшйив Басуко.

БЛАГОСЛОВЕНИЕ НА ЛУЛОВ:

Борух Ато А-дой-ной Э-лой-хейну Мелех Хоойлом Ашер Кидшону Бмицвойсов
 Вчивону Ал Нтилас Лулов.

В первый раз добавляется: Борух Ато А-дой-ной Э-лой-хейну Мелех Хоойлом
 Шезхейону Вкиймону Вхигиону Лизман Хазе.

К А Л Е Н Д А Р Ь

Пятница, 8 октября - Канун праздника Суккот. Приготовление Сукко, Лулов и
 Суббота, 9 октября - Первый день праздника Суккот. Эсрог. Цдоко.
 Воскресенье, 10 октября - Второй день праздника Суккот.

Праздник заканчивается в 8.20 ч. вечера.

Понедельник, 11 октября - Первый день Хол-Амоед. Будни праздника.

Вторник, 12 октября - Второй день Хол-Амоед.

Среда, 13 октября - Третий день Хол-Амоед.

Четверг, 14 октября - Четвертый день Хол-Амоед.

Пятница, 15 октября - Пятый день Хол-Амоед. Хойшайно-Рабо. Вечером - Акофес.

Суббота, 16 октября - Шемини-Ацерес. Изкор. Гешем. Вечером - Акофес.

Воскресенье, 17 октября - Симхас-Тора. Акофес.

Праздник заканчивается в 8.10 ч. вечера.

Все праздники и субботние дни начинаются накануне, - со времени зажигания свечей

על הזמנים דהדה"נ דיום שני דחג ודשמח"ת שחלו במוצאי ש"ק סימנם הרבי בעיגול.

גם לשנה שלאח"ז, שנת ה'תשל"ח, הכין אב הכלה עלון כזה לחג הסוכות ולשמח"ת [ראה צילום], ושלחו לכ"ק אד"ש ביום ועש"ק י"א תשרי, ובמוצש"ק פ' האזינו הואיל כ"ק אד"ש לענות: **"נת' ות"ח ודבר בעתו – בארבעת הימים שבין יוהכ"פ וחה"ס, ושהודיעה תורה דאז "כל ישראל עסוקין במצות". אזכיר עה"צ"**

לקראת חודש החגים ה'תש"מ הדפיס אב הכלה חוברת לר"ה ויוה"כ (בצירוף מכתב) ושלחו לכ"ק אד"ש ביום ועש"ק כי תצא ח' אלול ה'תשל"ט, בציינו שזה נדפס עתה בעשרים אלף העתקות. והואיל כ"ק אד"ש לענות: **"נת' ות"ח ודבר בעתו – בסמיכות לר"ח אלול. אזכיר עה"צ."**

לאח"ז, הדפיס אב הכלה חוברת לחה"ס ולשמח"ת ג"כ, והכניסו לכ"ק אד"ש ביום י"א תשרי ה'תש"מ. ולמחרתו בי"ב תשרי הואיל כ"ק אד"ש לענות: **"נת' ות"ח ודבר בעתו – בסמיכות לזמן שמחתנו (ל' רבים) אזכיר עה"צ."**

בשנה שלאח"ז, לקראת תשרי ה'תשמ"א, הדפיס אב הכלה לוח לחודש תשרי [ראה צילום] וגם הדפיס לוח זמני הדה"נ לכל השנה, ובנוסף לזה באותה קיץ דיבר כ"ק אד"ש כמה שיחות בשפה הרוסית [שבהמשך נהי' לעשר שיחות שאמר הרבי בשפה זו] והגיהם כ"ק אד"ש, והדפיס אב הכלה את השלשה שיחות הראשונות בקונטרס מיוחד [ראה צילום].

ביום ג', ערב ר"ה ה'תשמ"א, אחרי ההתוועדות, טרם שנסע הרבי הביתה, הכניס אב הכלה להרבי דו"ח מפעולות שעשה במשך חודש אלול, בצירוף 2 לוחות דתשרי, 2 לוחות דנש"ק, 21 קונטרסים של השיחות, וגם מכתב ששלח להמוסדות בר"ח אלול.

לחביבותא דמילתא נעתיק כאן לשון הדו"ח שכתב:

כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח חלקי מפעולות במחלקת ההדפסה שע"י מוסד "פרי" במשך חודש אלול.

בתחילת החודש נשלח מכתב מיוחד (המצו"ב) להשלוחים והמוסדות (חב"ד, J.F.S., J.C.C., וכדו') המטפלים עם הבאים מרוסי' בערי השדה בכל אמריקה.

נדפס לוח לחודש תשרי ה'תשמ"א – עשרים אלף העתקות – ונשלח מזה כעשרה אלפים להמוסדות הנ"ל, כשלשה אלפים לאנשים פרטיים, כחמשה אלפים לרומה – איטלי' (שהי' נדפס במיוחד עם הזמנים דשם) – ע"י ר' צבי ביסק.

נדפס לוח זמני הדלקת הנרות לשנת ה'תשמ"א בעד ע"ב עיירות בכל העולם – מקומות מרכזים של באי רוס' – עשרים וחמשה אלף העתקות, וע"נ נשלח יותר משמנה אלפים להמוסדות הנ"ל, וכשלשה אלפים לאנשים פרטיים.

הדפסנו קונטרס עם השיחות של כ"ק אדמו"ר שליט"א – עשרים וחמשה אלף העתקות, וע"ע נשלח כחמשה אלף להמוסדות הנ"ל ועוד יושלח כחמשה אלף, כשלשה אלף נשלח לאנשים פרטיים, כן נחלקו בהרבה מחנות קיץ להילדים.

נעשה מיילינג לאנשים פרטיים – כשלשה אלף משפחות – ולכ"א נשלח קונטרס השיחות, לוח לנש"ק ולוח לחודש תשרי הבעל"ט.

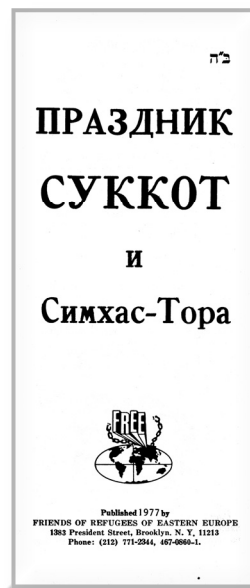
הננו עובדים על חוברת ל"ט כסלו וספר אודות י"ט כסלו, תרגום של הסיפור, וכן בתוכניתנו להו"ל חוברות אודות המבצעים: תפילין, צדקה, וכו'.

הנני מבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה רבה ומופלגה בכהנ"ל ובעיקר באמצעים הגשמיים שנוכל להדפיס כ"ז.

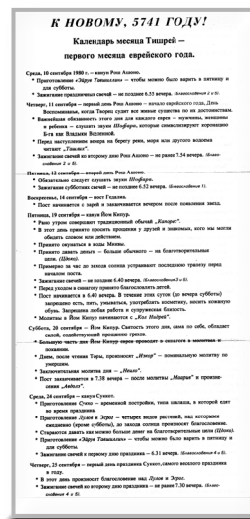
משה חיים בן שרה לוי

יצאו כל המצו"ב, ועל הכל היתה התשובה:

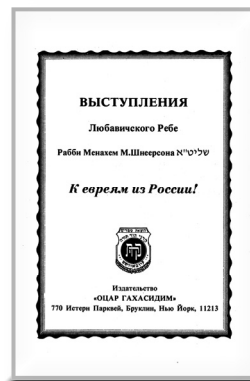
"נת' ות"ח. ודבר בעתו – בימי הסליחות (והמלך בשדה וכו'). אזכיר עה"צ."

עלון לחג הסוכות ושמחת תורה תשל"ח

לוח לחודש תשרי תשמ"א

קונטרס ג' השיחות המוגהות שאמר כ"ק אד"ש בשפה הרוסית

יומן שנת ה'תשל"ב

ש"ק פ' ראה, כ"ה מנ"א, מבה"ח אלול

לאמירת תהלים נכנס כ"ק אד"ש כרגיל בשעה 8:30. הש"ץ הי' ר' מאיר איטקין, וגמרו בשעה 10:05. תפילות שחרית ומוסף סיימו בשעה 12:45. במוסף לא ניגנו "הוא אלקינו". ההתוועדות היתה משעה 1:30 עד 4:45. בסוף ההתוועדות צוה כ"ק אד"ש לצאצקיס שינגן, וניגן "זאל שוין זיין די גאולה", ושרו כולם. כ"ק אד"ש נתן משקה לר' רפאל ווילשנסקי ולעוד מישהו. לאחר תפילת מנחה לא שרו שום ניגון. כשיצא כ"ק אד"ש מ-770 שרו ג"כ "זאל שוין זיין די גאולה".

יום א', כ"ו מנ"א

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. בין הנכנסים נכנסו הת' בנציון גולדשמיד (הי' 3 דקות), בנציון רובינסון (הי' 6 דקות), והת' דובער יחזקאלוויץ. הסקולענער רבי הגיע ליחידות והי' קצת יותר מ-35 דקות. כ"ק אד"ש נעמד לפניו ונתן לו את ידו הק' (לכתחילה לא ראה אותו, אבל באמצע הדרך הגביה את עיניו והביט עליו, ותיכף נעמד ונתן לו יד). בסוף היחידות ליווה אותו כ"ק אד"ש כמעט עד הדלת. אחר-כך היתה תפילת ערבית, בשעה 1:00. נכנסו ליחידות הרבה בחורים בקשר עם יום הולדתם, וגם חתנים. ר' יוסף וואלאוויק נכנס עם אשתו ובתו (והיו כמה דקות). ר' משיח חודיידטוב נכנס עם עוד 4 אנשים (א' מהם הוא ראש ישיבת הרמב"ם בתל אביב), דיברו אודות הישיבה להבוכרים בנה"ח (היו יותר משעה). היחידות נגמרה בשעה 7:15 בבוקר. ונכנס כ"ק אד"ש לקריאת התורה (עד לערך 7:30). אחר-כך נשאר כ"ק אד"ש בחדרו ואומרים שהוא התפלל, ונסע הביתה בשעה 8:15 בערך בוקר. כמדומני שהרב חודקוב לא נכנס לחדרו הק' כרגיל.

יום ב', כ"ז מנ"א

לערך בשעה 8:00 בערב נכנס לכ"ק אד"ש הרב בנימין גורודצקי ויצא בשעה 9:50-9:45, ורק אז נכנס כ"ק אד"ש לתפילת ערבית.

יום ד' כ"ט מנ"א, ערב ר"ח אלול

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 12:15 לערך ונסע למקוה בשעה 12:35. חזר מהאוהל בשעה 8:40. תפילת מנחה בשעה 8:43 עד השעה 8:50. כ"ק אד"ש נכנס למנחה לבוש במעיל משי. לאחר מנחה נכנס הרב חודקוב לחדרו הק', וכמעט לא סגר את הדלת, וחזר ואמר שבעוד 15 דקות יתפללו תפילת ערבית ואחרי-זה תהי' התוועדות.

תפילת מעריב התפללו משעה 9:10 עד 9:17 לערך, וההתוועדות התחילה בשעה 9:20 ונגמרה בשעה 10:40-45. לפני ההתוועדות, כשכ"ק אד"ש חזר מתפילת ערבית, ניגש אליו משה מרוסי'. בסיום ההתוועדות, כשחזר כ"ק אד"ש לחדרו וגם כשנסע הביתה, ניגנו "כי אנו עמך", וכ"ק אד"ש הרים את ידו הק' להגברת השירה. לאחר ההתוועדות נכנס אל כ"ק אד"ש הרב חודקוב והי' שם משך זמן, ואחר-כך נכנס לרגע הרב גרונר. כ"ק אד"ש נסע הביתה בערך בשעה 11:05.

ש"ק, פ' שופטים, ב' אלול

לתפילת שחרית ה'י' אצל כ"ק אד"ש ס' אור התורה, במקום תניא. בתפלות לא נגנו שום ניגונים, גם לא "הוא אלקינו".

לתפלת מנחה לא עלה כ"ק אד"ש לקריאת התורה.

יום ב', ד' אלול

כתבתי מכתב לכ"ק אד"ש והכנסתי אותו בשעה 12:00 לערך.

יום ג', ה' אלול

בשעה 2:00 הודיעו לי שקבלתי מענה מכ"ק אד"ש על מכתבי. המענה יצא עוד אתמול בלילה. כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 12:15 אחה"צ. בתפילת מנחה הסתכל כ"ק אד"ש עלי הרבה. בערב נכנס הרב בנימין גורודצקי לכ"ק אד"ש ויצא בשעה 9:45, ורק אז נכנס כ"ק אד"ש לתפילת ערבית. ליד העמוד התפלל הר"ב גורודצקי, שה' לו יארציט.

יום ד', ו' אלול

תיכף לאחר תפילת מנחה (בשעה 3.30) נכנס הר"ב גורודצקי לכ"ק אד"ש. לפנות ערב הגיע ר' בערל זלצמן עם אשתו.

יום ה', ז' אלול

כ"ק אד"ש נסע לה"אוהל". חזר בערך בשעה 8:25. תפילת ערבית בשעה 9:20. בערב, בשעת תפילת מנחה, הגיעו ר' נטע ברכה עם בתו חסי', וגם אחיו של ר' מענדל פוטרפס. כאשר כ"ק אד"ש נכנס למעריב, עמד אחיו של ר' מענדל מולו, חייך אליו כ"ק אד"ש תיכף כאשר ראהו ודיבר עמו משהו. הוא גר כאן וחזר מנסיעתו לאה"ק. כאשר יצא כ"ק אד"ש מתפילת ערבית עמדו ר' נטע עם חסי' בפרוזדור וכ"ק אד"ש חייך אליהם. כשנסע הביתה הם עמדו בחוץ אצל המכונת, ושאל כ"ק אד"ש: "דאס איז אייער טאכטער?" (ור' נטע ענה בחיוב), והמשיך ברוסית: «чтобы было в добрый час» [שיהי' בשעה טובה].

יום ו', ח' אלול

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 12:15 לערך. ר' נטע עם בתו עמדו בחוץ וכ"ק אד"ש חייך אליהם.

ש"ק, פ' כי-תצא, ט' אלול

קבלת שבת התפלל ליד העמוד ר' בערל זלצמן. לקריאת התורה בשחרית עלה לכהן ר' נטע ברכה. בשעה 5:00 התפללנו מנחה והלכנו – כשלשים בחורים ואברכים – בתהלוכה לברייטאן-ביטש, הליכה מהירה כשעתיים לכיוון אחד. התפזרנו בבתי כנסיות שבאזור. אני הלכתי לבית הכנסת יחד עם י"י בראד ועם מאיר שניאור. אחר-כך התאספנו בביתו של הרב שלום מ"מ סימפסון. הלכנו לחוף הים ושם דיברנו פעמיים אודות הענין של אלול. אחרי-זה חזרנו ברכבת ל-770 בשעה 11:00 בערב. מספרים שכ"ק אד"ש נכנס לתפילת מנחה בשעה 7:30 (במקום 7:15), הסתכל על השעון און א דרייגעטאן מיטן קאפ (בתנועה שכבר מאוחר). במוצש"ק קידש הלבנה.

תשורה משמחת נישואין - כ"א אלול תשע"ג

יום ב', י"א אלול

היום למדו בביהמ"ד למטה, כי למעלה עושים שיפוצים. תפילת ערבית התפלל כ"ק אד"ש בג"ע התחתון.

סדר חסידות ערב למדתי עם הת' י"י ארונוב.

יום ג', י"ב אלול

לאחר תפילת מנחה, בשעה 4:00 בערך, הלכתי ברחוב פרעזידנט ועברתי על-ידי הבית של כ"ק אד"ש, וברגע זו יצאה הרבנית מביתה, ישבה במכונית שלה ונסעה.

יום ד', י"ג אלול

בסדר השני של נגלה למדתי למעלה בביהמ"ד הגדול ד-770 (עושים שם תיקונים אבל עכ"ז לומדים שם). באמצע ניגש אלי ר' נטע ברכהן והתוועד איתי קצת. עורר אותי בין היתר ע"ז שכדאי לכתוב כל מה שרואים – שיהי' לי ציור חי מכל הנעשה ואפי' מההרגשים כו' (עכ"פ בקיצור, אבל באופן שאוכל לאחר זמן לזכור ולכתוב כל הענינים בפרטיות).

בשעת סדר חסידות ערב (כאשר הלך חברי י"צ אראנאו לר' דוד ראסקין, שקרא לו), ניגש אלי ר' שלמה זרחי והתחיל לדבר איתי ולהתוועד איתי, שאל אותי עם מי אני לומד ואיך ומה. גם סיפר לי כמה ענינים מעניינים על הבחורים הלומדים בפאריז ובמונטריאול, ובמעלתם (בכלל, ובלימוד), שהם נמצאים שם כשלוחים של כ"ק אד"ש ללמוד דוקא שם, ואין להם רשות לבא ללמוד כאן, אבל בשנה הבאה יבואו לכאן (הי' ע"ז איזה הוראה או רמז מכ"ק אד"ש, אבל בנוגע למונטרעאל לא היה איזה רמז). ודיבר איתי על המשך המאמרים דה'תש"ג (שאנו לומדים).

יום ה', י"ד אלול

כ"ק אד"ש נסע למקוה בשעה 12:45 וחזר בשעה 1:30. נסע לאוהל בשעה 3:30 וחזר בשעה 8:20-25. תפילת ערבית בשעה 9:30-35 ותיכף נסע הביתה – בפתאומיות. אצל הדלת עמד הת' אליעזר ניסילווויטש. לפני תפילת מנחה הגיעו שתי קבוצות מפריז וביניהם הת' הירשל ביסק. בשעת תפילת מנחה הגיע הת' יחזקאל קליין.

ש"ק, פ' כי-תבא, ט"ז אלול

בתפלת מוסף לא שרו "הוא אלקינו". לא הי' שום סימן על התוועדות (כמדומני, שביום ו' אמר הרב חודקוב למשיח חודיידטוב שבשבת לא תהי' התוועדות). לפועל היתה התוועדות משעה 1:30 עד שעה 4:30. כשנעמד כ"ק אד"ש ללכת להתפלל תפילת מנחה התחיל לשיר התנועה הראשונה של הניגון "אימתי קאתי מר" ותיכף שרו כולם. לאחר תפילת מנחה לא שרו שום ניגון, ורק כשהלך כ"ק אד"ש הביתה שרו שוב את הניגון ששרו בסיום ההתוועדות – "אימתי קאתי מר". לא היתה חזרה מההתוועדות, כי לר' יואל כהן הי' כאב ראש.

יום א', י"ז אלול

תפילת מנחה התפללו בבית-הכנסת הגדול למטה בשעה 4:40 לערך, כי הגיעו ילדי הקעמפ "גן ישראל". הי' קהל גדול, אבל ילדי הקעמפ היו פחות יותר מכפי שהי' פעם שעברה, כשהגיעו ילדי הדיי-קעמפ. שרו "אשרי", "אמן", "איש"ר", "ברוך הוא וברוך שמו" – כמו בקעמפ. ליד העמוד התפלל נער קטן. עוד לפני

שגמרו "אשרי" הסתכל כ"ק אד"ש על הנערים. שרו "מודים", "עלינו", "אל תירא". אחר-כך דיבר אחד לנערים משהו באנגלית – אודות אלול, תורה ועבודה וכו'. כ"ק אד"ש עמד, הביט ושמע. אחר-כך התחילו לשיר "אבוא בגבורות" וכ"ק אד"ש יצא מבית הכנסת. השעה הייתה 5:10 בערך.

הנהלת הישיבה קראה לבחורים הרוסיים ואמרה להם, שימים אחדים לפני ר"ה ואחרי ר"ה מגיעים אורחים וביניהם ראשי ישיבות מכל העולם, והם יבחנו אותנו, ואנו צריכים ללמוד ולהראות דוגמא. הת' דובער יחזקאלביץ נה' חתן. אחרי תפילת ערבית הלכנו אצלו להתוועד.

יום ב', ח"י אלול

כ"ק אד"ש נסע למקוה בשעה 10:40 וחזר בשעה 11:45. נסע לאוהל בשעה 2:20 וחזר בשעה 8:12. תפילת מנחה הייתה בשעה 8:15 עד 8:25, ותפילת ערבית בשעה 9:10 עד 9:20.

ההתוועדות התחילה בשעה 9:30 ונגמרה בשעה 11:03. על ההתוועדות כבר הודיעו ביום, כנראה לפני ש"ק אד"ש נסע ל"אוהל", והודיעו שתתחיל בשעה 9:30. ה' מאמר ד"ה אני לדודי ודודי לי, ושלוש שיחות. אחר-כך צוה לנגן אבינו מלכנו ואחרי-זה אמר השמטה על המאמר הנ"ל. אחר-כך צוה לנגן "דעם שמחת-תורה'דיקן ניגון", ור' יואל כהן לא התחיל תיכף, ואחרי כמה רגעים התחיל משהו לנגן איזה שמחת-תורה-ניגון, וכ"ק אד"ש שתק, וכאשר גמרו לנגן אמר כ"ק אד"ש (בערך): "איך האב גימיינט דעם טאטנ'ס ניגון", ותיכף התחיל ר' יואל לנגן הניגון של ר' לוי"צ, וכ"ק אד"ש רמז ביד. התנועה הידועה נגנו בהתלהבות הכי גדולה הרבה פעמים. ובניגון זה יצא כ"ק אד"ש מבית הכנסת וגם נסע הביתה. וכל פעם האט ער געמאכט מיט דער האנט [=עודד בידן] להגברת השירה.

ראיתי איך מסדרים את השולחן של כ"ק אד"ש להתוועדות: המזונות, השעון "אומעגא", המיקרופון הגדול שעומד מימין (שהוא עבור חו"ל), והנמוך העומד משמאל (שהוא עבור פנים בית הכנסת). ר' מאיר הארליג ור' זלמן חאנין מניחים מיקרופונים תחת המפה על השולחן ממש אצל כ"ק אד"ש.

יום ג', י"ט אלול

הת' אברהם גולדברג נעשה חתן. וגם הת' בנציון גולדשמיד.

יום ה', כ"א אלול

כ"ק אד"ש לא הגיע בבוקר לקריאת התורה. אינני יודע הטעם. שמעתי שהוא הגיע בשעה 12:00 בערך, ואז קראו בג"ע התחתון. נסע למקוה בשעה 2:30 בערך וחזר בשעה 3:15. נסע לאוהל בשעה 4:35 וחזר בשעה 8:20. (הדה"נ מחר יה' בשעה 7:09). נכנס בסירטוק המשי (כנראה מפני זמן המאוחר). תפילת מנחה (עם תחנון) גמרו בשעה 8:35 בערך. לאחר תפילת מנחה קרא כ"ק אד"ש להרב חודקוב שיכנס אליו. תפילת ערבית בשעה 9:30. נסע הביתה בשעה 10:42 לערך. לעת ערב הגיעו קבוצות מאה"ק. הגיע הר' מ"מ גורליק, הת' מענדל אקסלרוד, ועוד.

ש"ק, פ' נצו"י, כ"ג אלול

בקבלת שבת, החל מהקדיש יתום שאחר "מזמור שיר ליום השבת", אמר כ"ק אד"ש את כל הקדשי-יתום. כל הקהל ממתין, וכשהוא מסיים – אומרים כל החיובים קדיש ביחד. כידוע שבימי כ"ג וכ"ה אלול אומר כ"ק אד"ש את הקדישים (ואינו ידוע הטעם). ה' קהל גדול.

בבוקר באמירת התהלים אמר כ"ק אד"ש קדיש יתום אחר כל ספר שבתהלים, אמנם ה"יה רצון" לא אמר, וגם בסיום (כך ראיתי). התוועדות בשעה 1:30 עד השעה 4:25. נתן את היין שלו לר' משה ירוסלבסקי,

תשורה משמחת נישואין - כ"א אלול תשע"ג

ונתן משקה עם הכוס שלו לר' משה דובינסקי. כשכ"ק אד"ש קם ללכת להתפלל תפילת מנחה, התחיל בעצמו לנגן הניגון של שמחת-תורה לאביו רלוי"צ, ותיכף התחילו כולם. בערב היתה חזרה.

בשעה 1:00 בלילה התחילו באמירת סליחות. כאשר יצא כ"ק אד"ש, התחילו כולם לרקוד עם הניגון "רחמנא דעני" (בכל שנה לאחר הסליחות הראשונות מתחיל כ"ק אד"ש לנגן את הניגון הנ"ל, והשנה לא התחיל).

יום א', כ"ד אלול

היום ה' תענית ציבור לביטול הגזירות. כ"ק אד"ש נכנס לקריאת התורה (צוה על-ידי המזכירות לסגור את דלת הבית הכנסת, חוץ מבעת שעלה לתורה), ונשאר שם עד סיום התפלה, כי בסיום התפלה אמרו תהלים במיוחד לביטול הגזירות.

יום ב', כ"ה אלול

בתפילת ערבית אמר כ"ק אד"ש את הקדישים.

סליחות ה' בשעה 7:00 (כחצי שעה בערך). בשעה שגמרו ה' מנין שחרית למעלה ואחזו לפני קריאת התורה, ונכנס כ"ק אד"ש. נשאר עד סיום התפלה ואמר כל הקדישים. אחר-כך נסע למקוה ול"אוהל" בשעה מוקדמת יותר. חזר בשעה מאוחרת. עוד לפני מנחה יצא הרב גרונר ואמר שהתוועדות לא תהי'. תפילת מעריב בשעה 9:30.

לאחר תפילת ערבית למד הר"ר מרדכי מענטליק (בבית-הכנסת למטה) את המכתב כללי של כ"ק אד"ש מח"י אלול. הר"ר דוד רסקין דיבר את הנקודות שמסרו מכ"ק אד"ש להבחורים. אחר-כך היתה אסיפה עם הר"ר אבא פליסקין אודות עבודת ההפצה עם היהודים שבאו מרוסי' [לא ברור באיזה יום בדיוק ה' מה שנכתב בקטע זה].

יום ג', כ"ו אלול

היום ה' שיעור נגלה מהרב מרדכי מענטליק.

היום בערב התכנסו נשי ובנות חב"ד לבית הכנסת ונכנס כ"ק אד"ש ואמר לפניהם שיחה משעה 8:15. השיחה ארכה 15 דקות, עד 8:30. אחר-כך עמד ולא רצה לקבל ליחידות, ונגשה אשה ונתנה מעטפה, ואחר-כך עוד אשה, ונגש ר' לייבל גרונר, ואחר-כך ישב כ"ק אד"ש והתחיל לקבל על יחידות. גמר בשעה 12:15. תפילת ערבית גמרו בשעה 12:30. ואחר-כך נכנסו ר' לייבל גרונר, והרב חודקוב (הוא נשאר להרבה זמן – כ-15 דקות). כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 1:00 בלילה, ולא ה' סליחות (כפי שחשבו קודם).

יום ד', כ"ז אלול

סליחות בשעה 7:00 כרגיל. בשעת תפילת ערבית הגיעה קבוצה מאה"ק – ה'חכמים' [רבני העדה הגרוזינית], ר' שלום בער פרידמן עם אביו ר' מרדכי אהרן ובנו יוסף, ועוד. כ"ק אד"ש כשיצא מתפילת ערבית הרכין כמה פעמים בראשו הק' לכבוד הבאים. נסע הביתה בשעה 12:00, ורק ר' בערל קסלמן חיכה עליו.

לויתי את ה'חכמים' לסלאווין, וכשחזרתי לדירה מצאתי שר' שלמה זרחי עם עוד 3 בחורים וגם הבחורים שלנו מתוועדים.

היום שוב חזרו ללמוד ב"חובבי תורה" (למדו רק השיעורים דנגלה).

יום ה', כ"ח אלול

סליחות בשעה 7:00 עד השעה 7:30-35. התפלל ליד העמוד ר' בערל זלצמן. הגיעו מטלביזי' לצלם. אחר-כך התחילו למעלה מנין לתפילת שחרית, וכאשר הגיעו לקריאת התורה נכנסו כולם לזאל, ונכנס כ"ק אד"ש. הי' קהל גדול. כ"ק אד"ש הביט עלי הרבה. גם פה היו מהטלביזי'. הרבה אנשים ברכו "הגומל", בתוכם ר' העניך רפופרט. קריאת התורה הי' בערך משעה 8:30 עד השעה 8:55. לאחר שכ"ק אד"ש נכנס לחדרו מסליחות נכנס אחריו ר' לייבל גרונר, ואחר-כך יצא ואמר שבערב בשעה 9:30 תהי' התועדות.

תפילת מנחה היתה בזמנה. ר' לייבל גרונר יצא מכ"ק אד"ש ואמר שתפילת מעריב תהי' בשעה 8:30 וההתועדות תהי' בשעה 9:00. (הגיע ר' ראובן סירוטה. באמצע ההתועדות הגיעו אברכים מאה"ק – משה דרוק, שמואל חיים פרנקל).

ההתועדות התחילה בשעה 9:00 ונגמרה בשעה 11:00. שתי שיחות (על הכנסת אורחים), מאמר ד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת. אחר-כך עוד שיחות. אחר שיחה א' צוה לנגן: "א ניגון", והתחיל ר' יואל כהן. בין השיחות שאחר המאמר צוה לנגן "א ניגון וואס מען האט געבראכט פון דארטן". לאחר איזה זמן שהי' שקט התחיל ר' בערל זלצמן לנגן "אי וו וואדיע". הרבה ניגונים שרו בהתלהבות גדולה, וכ"ק אד"ש רקד ביטבו על כסאו. עוד לא ראיתי באופן כזה. אחר-כך הי' ברכת המזון, ועוד שיחה קצרה. והתחיל בעצמו לנגן "כי בשמחה תצאו".

כ"ק אד"ש נסע הביתה ולוו אותו קהל גדול.

יום ו', כ"ט אלול, ערב ר"ה ה'תשל"ג

סליחות בשעה 7:05 עד השעה 8:05. אחר-כך נסע כ"ק אד"ש למקוה. הקהל עשו בינתיים התרת נדרים, כי אחרי התפלה לא יהי' הרבה זמן, וגם עשו הפרוזבול (מה שדיבר אתמול כ"ק אד"ש). כ"ק אד"ש הגיע לתפילת שחרית בשעה 9:40 בבית-הכנסת הגדול למטה, לבוש בטו"ת. התפללו במהירות גדולה. עד לאחר שמונה-עשרה ב-15 דקות. גמרו התפלה בשעה 10:10. כ"ק אד"ש מנשק את התפלן ש"י וש"ר בבת אחת. אחר התפלה התיישבו עשרה זקנים וכ"ק אד"ש עשה התרת נדרים וגם הפרוזבול, ובסיום בירך אותם: "איר זאלט דערלעבן איבעראיאר און פראווען שמיטה אין ארץ ישראל". לאחר התפלה קיבל פ"נ"ים הרבה פעמים עם הפסקות. אני מסרתי את הפ"נ לפני 12:00 בערך. כ"ק אד"ש נסע ל"אוהל" בשעה 12:00. אני נסעתי בשעה 12:45. הייתי שם ביחד עם כ"ק אד"ש. הוא קרא את הפ"נ'ים וקרע אותם – חלקם זרק לתוך התיק של נייר וחלקם זרק על האוהל. חזרתי במכונית של ר' בנימין קליין בשעה 2:15 לערך. כ"ק אד"ש חזר בשעה 6:30. הדה"נ בשעה 6:53. מנחה היתה כמדומני אחרי 7:00 בבית-הכנסת למעלה.

ש"ק ראש השנה, א' תשרי ה'תשל"ג

ליל ר"ה בא כ"ק אד"ש לתפילת מעריב, ישב על הכסא ואמר תהלים. אחר-כך נעמד והתחילו לנגן אבינו מלכינו, וניגנוהו ג' פעמים. אחר-כך התפללו תפילת ערבית. החזן הי' הרב מרדכי טעלישעווסקי. כל התפילה התפלל כ"ק אד"ש בעמידה. אני עמדתי בפנתו.

לתפילת שחרית הגעתי ל-770 בשעה 8:25. הי' קהל קטן, אפי' מהבחורים, כי היום אין תקיעות. לתפילה עמדתי בפנתו עד כורעים. בתחילה, לפני התפ' ניגנו אבינו מלכינו. עד "שוכן עד" הי' הש"ץ הרב ליס. הוא התפלל במתינות גדולה. כ"ק אד"ש התפלל עד "ברוך שאמר", ואחר-כך אמר תהלים, ואחר-כך שוב חזר לתפילה. כל הזמן עמד כ"ק אד"ש, עד לאחר שמונה-עשרה. הג' פסיעת עשה כמדומני אחר שסיים ברכת "גאל ישראל". בסיום השמונה-עשרה חזר למקומו בג' הפסיעות אחרי "למען שמו באהבה", וישב עד "לקל עורך דין", ואמר הכל בישיבה, אפי' בזמן שהארון הי' פתוח, ורק בהזכרות ה' בברכות

ולעניית אמן פלעגט ער זיך עט וואס אופהייבן זיך [התרומם מעט]. אחרי הקדושה עמד עד "הללוך סלה", וישב עד מודים (כזכרוני). החזן לא ניגן "ה' ה'" ורק אמרו בלחש ובמהירות.

כ"ק אד"ש עלה למפטיר. היות שעמדתי בפנתו איפה שהוא מתפלל, כמעט לא שמעתי את ההפטורה. כ"ק אד"ש חזר מהבימה. יקום פורקן. תפילת מוסף התפלל שוב הרב מרדכי טעלישעווסקי. תפילת שמונה-עשרה דמוסף התפלל כ"ק אד"ש הרבה זמן. בחזרת הש"ץ חזר למקומו בג' הפסיעות אחרי "באהבה", ניגש למקומו, וישב עד "ונתנה תוקף". וכל פעם להזכרת שם ה' ולעניית אמן פלעגט ער זיך אונטערהייבן [להתרומם]. לאחר כתר אינני זוכר אם ישב או עמד. בעלינו כרע ונעמד בעצמו (בלי עזרה), נאר ער האט זיך אנגיכאפט אין ביינקל [רק תפס בכיסא]. ברכת כהנים הי' כרגיל. נגנו "הוא אלקינו" וכמו"כ "האדרת והאמונה". גם "היום תאמצנו" ניגנו – אבל כמדומני בלי הוראת כ"ק אד"ש.

תפילת מנחה בשעה 6:00 למטה בבית-הכנסת הגדול. כ"ק אד"ש עלה לתורה לשלישי. תפילת שמונה-עשרה התפלל כ"ק אד"ש בערך 6 מינוט.

תפילת שמונה-עשרה של ערבית התפלל כ"ק אד"ש בערך 8 מינוט.

יום ב'דר"ה

לע"ע (היום י"ב תשרי) אינני זוכר שינויים עיקריים בין תפ' דיום א' ליום ב'. ואכתוב רק מאחרי תפלת שחרית והתקיעות.

לפני "אבינו מלכינו" ניגנו. אחר-כך שיר של יום. קריאת התורה. לפני מפטיר באו הרב לייבל גרונר והרב בנימין קליין והביאו 5 (אחרים אמרו שהי' 6) חבילות עם פדיונות והניחום על שולחן הקריאה בשורה. כ"ק אד"ש עלה למפטיר, ואחרי הגבהת הס"ת הניח את החבילות ביחד, און האט זיך איבערגעדעקט בטליתו איבער די פעק מיט די פדיונות [כיסה בטליתו את חבילת הפדיונות], ובכה (אני לא יכולתי לשמוע, אבל ראיתי הכל). אחר-כך האט ער אויפגעהויבן דעם טלית [הרים את הטלית] והתחיל "למנצח". אחר-כך התחיל לומר הפסוקים "מן המיצר" – כל פסוק ופסוק כ"ק אד"ש וקהל. אחר-כך אמר בלחש, כנראה היה-רצון, ואחר-כך אמר הברכות (בקול). אחר-כך התקיעות. כל התקיעות היו טובות. כ"ק אד"ש תקע בשופר חדש (א רויטלעכן), ולא בשופר של הצמח-צדק (אף על פי שהי' אצלו, והי' השופר מעוטף במטפחת לבנה). אחר-כך אמר בלחש, כנראה "ובכן יהי רצון", אחר-כך אמר בקול השלשה פסוקים "אשרי העם" (אבל לא התחיל בקול "אשרי יושבי ביתך"). ולאחר שירד מהבימה, הביאו הרב גרונר והרב קליין את החבילות והניחום בפנתו – על השולחן של הרש"ג. התקיעות דמעומד וכן שלאחר התפ' תקע הרב מנחם מענדל טענענבוים בשופר שתקע כ"ק אד"ש.

תפילת מנחה הי' בשעה 5:30 בבית-הכנסת למעלה. אחר-כך נכנס כ"ק אד"ש לחדרו לדקות אחדות, ויצא לתשליך. איך האב איבערגעשפרונגען דורכן פענסטער, אבל כבר הי' קהל גדול, ורק ראיתי אין שכ"ק אד"ש עומד, ופניו הי' לצד מזרח (לצד 770).

ההתועדות התחילה בערך בשעה 7:00 (השקיעה היתה בשעה 7:07). כ"ק אד"ש צוה ליטול ידיים לאלו שעוד לא נטלו. אחרי שיחה הראשונה נגנו את הניגונים של כל הרביים: של הבעש"ט (הג' תנועות), של אדמו"ר הזקן (א-לי אתה), הקאפעליע של אדמו"ר האמצעי, של הצמח-צדק עם מילים (ימין ה' רוממה), של המהר"ש (איינס צוויי דריי פיר), מהורש"ב (לא של רוסטוב), הבינוני, אתה בחרתנו ותיכף התחיל כ"ק אד"ש מאמר ד"ה זה היום תחלת מעשיך. אחר-כך אמר עוד שתי שיחות קצרות עד מאד. קרא לכל הגרוזינים וצוה אותם לנגן, והם נגנו, ונתן לכולם לחיים, וגם לחלק את המשקה. [ברשימה אחרת כ': שיחה קצרה אודות היהודים הנמצאים עוד ברוסיה. נגנו הגרוזינים. שיחה קצרה ע"ד "מיהו יהודי". והתחיל לנגן

"אתה בחרתנו". כ"ק אד"ש צוה להרב טעלישעווסקי שיכריז על הסדר. ההתוועדות נגמרה בערך בשעה 9:20. אחר-כך בירך כ"ק אד"ש ברכת המזון (לא אמר הברכה הראשונה בקול רם, ואחר ברכת המזון אמר: זה שעשו שינוי הוא מצד שלא יחשבו שיוצאים בברכתו). אחר-כך התפללו תפילת מעריב. כ"ק אד"ש הבדיל על הכוס, וחילק הכוס של ברכה. ה' בשמחה גדולה.

לפני ההתוועדות הכריזו, שהיום יקחו העוברים מהכוס של ברכה רק בשביל עצמם, ובשמחת-תורה יקחו גם בשביל אחרים. כאשר אני ניגשתי כמדומני שכ"ק אד"ש לא הביט עלי וגם לא אמר משהו. ברגע זו הוא ה' בשמחה גדולה, והקהל התחילו לנגן "אתם שלום", וכ"ק אד"ש שאל בקול של שמחה (צחוק) ופליאה: "וואו איז משיח בן רפאל?", והוא לא ה'. ואמר: "זאל מען דערווייל זינגען אן עם, ס'איז דאך אן עבירה די צייט" (בערך הלשון).

כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 11:30 בערך, בלויית קהל גדול ושני רכבים של המשטרה. הלכנו למטבח פארפאסטן זיך. היתה חזרה.

יום ב', ג' תשרי – צום גדלי

בשחרית נכנס כ"ק אד"ש אחר חזרת הש"ן ותחנון לאמירת סליחות ונשאר עד אחרי קריאת התורה, ועלה לתורה לשלישי. לאחר שהחזירו את הס"ת להיכל יצא כ"ק אד"ש מבית הכנסת. לפני "אבינו מלכינו" – נגנו פעם א'.

תפילת מנחה התפללו בשעה 2:15 בערך, בבית-הכנסת למטה. כ"ק אד"ש עלה למפטיר. לפני "אבינו מלכינו" כמדומני שניגנו. תפילת ערבית התפללו בשעה 7:15 בערך.

יום ג', ד' תשרי

היום לסדר נגלה התחילו הבחינות בנגלה (בחנו הרב יוסף גולדבערג (טיראספאלער) והרב אייזיק שווי ממאנטרעאל) ובחסידות (בחן הרב מענדל פוטערפאס).

תפילת מנחה היתה בשעה 3:15 בביהמ"ד למטה. לפני "אבינו מלכינו" לא נגנו הניגון. מסרתי רשימת דמי מעמד לכ"ק אד"ש.

בערב, משעה 7 עד שעה 8 נסעו אוטובוסים לאולם גדול, שם התקיימה הפגנה בענין חיזוק השכונה. היתה הוראה מהרב חודקוב שחוב קדוש על כל או"א לנסוע. חזרנו לפני שעה 11:00.

היות שהגיעו קהל גדול לתשרי, קיבל כ"ק אד"ש היום ליחידות (כמדומני שנכנסו רק אורחים). בין הנכנסים ה' הרב שלום בער פרידמן עם אביו ובנו, והיו (לפי דבריו) 25-30 דקות.

תפילת מעריב היתה בשעה 12:40. אחר-כך הלכנו לדירתנו. בשעה 1:30 התחלנו להתוועד עם הרב לייבל ראסקין (שליח כ"ק אד"ש במאראקא). הוא התוועד עד שעה 4:00 לפנות בוקר. לפני הסוף הגיע גם הרב נפתלי עסטולין. ההתוועדות היתה היותר נעלית. ה' שם גם הרב שלמה זרחי.

יום ד', ה' תשרי

תפילת ערבית התפלל כ"ק אד"ש לפני העמוד (בגלל היארצייט של אמו הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה). כשהגיעתי ל-770 בשעה 7:15-30 כבר ה' קהל (בחורים). מעריב היתה קצת אחרי השעה 9:30. הקטעים שאמר כ"ק אד"ש בקול רם: "והוא רחום...", "ומעביר יום...", ("שמו" אמר בצירי, ולא כמו כ' אב – כפי שרשמתי אז), "כי הם חיינו... לעולמים(?)", "ה"א אמת", "המעביר בניו...", "מלכותך...", "ונאמר..."

(בברכת השכיבנו אינני זוכר). בברכת גאל ישראל כמדומני שאמר "את **ינקב** וגאלו" (נשמע הנו"ן). לאחר שמונה-עשרה סיים כרגיל. המשניות אמר בקול רם: "מחט...". לאחר שסיים קדיש דרבנן שלאחרי המשניות הביט על הקהל שיאמרו קדיש, והתחיל א' לאמר (וקודם לא אמרו).

יום ה', ו' תשרי

הגעתי ל-770 בערך בשעה 7:45, הלכתי למקוה ואחר-כך למדתי עם החברה הרוסיים עד השעה 9:00 כשחזרתי ל-770 ספרו לי שכ"ק אד"ש הגיע ל-770 ברגל בערך בשעה 8:15 או 8:30, נכנס לחדרו ל-5 דקות ויצא, הרכב שלו עוד לא הי' והלך למקוה ברגל. אחר-כך הגיע הרב יודל קרינסקי ונסע למקוה, ובשעה 9:05 חזר עם כ"ק אד"ש. מספרים שאתמול אמר לו כ"ק אד"ש שיבוא בשעה מאוחרת (והוא בא בזמן).

תפילת שחרית התחילו להתפלל בשעה 9:35 וסיימו בשעה 10:45. עד סיום חזרת הש"ן אך בערך חצי שעה. דיוקים בתפילה: "הודו לה' קראו **בשמו**" (בחולם?). ב"מגיד דבריו **ליעקב**" ובשמונה-עשרה ב"ואלקי **יעקב**" אמר בנו"ן(?). מנשק התפלין בידו ובנשיקה א' הש"י והש"ר. "שיר המעלות" התחיל בקול רם, וסיים מ"יחל ישראל...". חזרת הש"ן, תחנון (כמדומני שהקאפיטלאך הגדולים ב"והוא רחום" סיים בקול רם). לפני אבינו מלכנו נגנו את הניגון פעם אחת ורמז בידו הימני, (לכאורה בגלל שעל ידו השמאלית היו התפלין). "אבינו מלכנו" לא סיים בקול רם, וסיים רק "ואנחנו לא נדע" (בסוף). אחרי שהביא את הס"ת לבימת הקריאה חזר להעמוד. אחר-כך עלה לשלישי, ולאחר הגבהת הס"ת חזר להעמוד ואמר "אשרי... וכו'".

חוץ מכ"ק אד"ש לא אמר אף אחד את הקדישים.

היום בשעה 12:00 נבחנתי ב"חובבי תורה" (לא נבחנתי עד עכשיו). בנגלה בחנו אותי הרב יוסף גולדברג מפאריז, ור' אייזיק שוויי ממאנטרעאל, ובחסידות הרב בערל קסלמן והרב גפני מכפר חב"ד.

כ"ק אד"ש נסע היום ל"אוהל". חזר מה"אוהל" בשעה 7:25 ונכנס לתפלת מנחה בשעה 7:30 ונגמר בשעה 7:45. כ"ק אד"ש כבר הודיע שההתוועדות תהי' בשעה 9:00, ושהסיום יהי' על שביעית (משניות).

ההתוועדות התחילה בשעה 9:00 ונגמר בשעה 11:35. ובשעה 11:45 בערך נסע כ"ק אד"ש הביתה. היו 5 שיחות עד המאמר. מאמר כעין שיחה עה"פ שובה ישראל (כעשר דקות), עוד שיחה, אחר-כך ערך מגבית עבור "קרן חנה" וצוה לנגן א רוסישן ניגון. ר' בערל זלצמן התחיל "דרוזשבא נאשא", ואחר-כך התחיל מישהו לנגן "ניע זשוריצע".

כ"ק אד"ש דיבר אודות הביכל חסידות שהביא לו הרב העניך רפפורט. והוא הביא לו עוד ביכל עם כתבי הצמח-צדק.

יום ועש"ק, ז' תשרי

אחר קבלת שבת הלך כ"ק אד"ש לאולם "ופרצת", שם אוכלים האורחים. כבר הי' קהל גדול. כ"ק אד"ש נכנס, הלך עד המטבח ואמר הברכה (בערך בזה הלשון): "א גוט שבת און א פרייליכדיקער שבת (און א פרייליכדיקער יאר), א חתימה טובה וגמר חתימה טובה". אחר-כך חזר עד אמצע האולם ואמר: "א שנת תענוג, שנת מנוחה, שנת שמחה ושלוש (או שלום ושמחה)". כ"ק אד"ש הי' בשמחה גדולה. אחר-כך יצא וראה שהבחורים באים מהפרוזדור, ושאל את הרב גרונר: מה זה? וענה לו שזה עוד כניסה להאולם, והלך לשם כ"ק אד"ש עד הסוף וחזר, ואצל המדרגות נעמד ואמר: "וואו איז דער [היכן הוא] בעל הבית, ר' משה?", וחיכה עד שהוא בא, ואמר לו בזה"ל: "א גוט שבת און א גרייסן יישר כח און לשנה הבאה בירושלים הבנוי" (הלשון שמעתי בעצמי). הי' בשמחה גדולה, והלך חזרה ל-770. (כאשר הי' באמצע

האולם התחילו לנגן, וכאשר הוא פארבייגינגען א קינד האט ער געמאכט מיט די הענט [עבר ליד ילד, סימן בידן] שהוא ינגן).

כ"ק אד"ש הלך הביתה בדרך רחוב קינגסטון עד רחוב פרעזידענט (ולא כמו כל פעם), והביט על האולם, ומשם הי' נשמע קול של שירה.

ש"ק, פ' האזינו, שבת טובה, ח' תשרי

בתפילת מוסף נגנו "הוא אלקינו". ההתוועדות התחילה בשעה 1:30 ונגמרה בשעה 4:45 בערך. בתפילת מנחה קראו בס"ת של משיח וכ"ק אד"ש עלה לשלישי. אחר-כך היתה חזרה על-ידי הבחורים ובערב התקיימה חזרה על-ידי הרב יואל כהן. אחרי-זה במלוה מלכה באולם "ופרצת" קבלתי משקה של כ"ק אד"ש שנתן לר' משה ירוסלבסקי ולר' דוד ראסקין לחלק. הלכתי לישון בשעה 1:00 בערך.

יום א', ערב יו"כ, ט' תשרי

קמתי בשעה 4:00. הלכתי למקוה. כפרות בשעה 5:00. חזרתי ל-770. (איך האב פארנומען אן ארט – גיבראכט די טישן [תפסתי מקום והבאתי שולחנות] בערך 30-6:15). כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 6:57, ובשעה 7:03 יצא עם התרנגול. הי' ערנסט מאד. נתן אותו להשוחרט הרב ישראל שמעון קלמנסון, והוא לקחו ושחטו, והקיז את הדם על יעה שעליו הי' הנסורת, ארויסגעריסן עטליכע פעדערן [מרט כמה נוצות] ונתן לכ"ק אד"ש וגם הגיש לפניו את היעה. כ"ק אד"ש בירך וכיסה את הדם, והרב קלמנסון הניח את התרנגול בקופסת פח שהייתה מוכנה לכך בצד. אחר-כך נכנס הרב קלמנסון לחדר הק' של כ"ק אד"ש לכמה דקות לקבל את הכסף.

כ"ק אד"ש נסע למקוה בשעה 7:45 וחזר בשעה 8:15-20. אני לקחתי לעצמי שתי נוצות מאלו שכ"ק אד"ש אחז בידו הק' וכיסה בהם את הדם.

תפילת שחרית התפללו בשעה 8:50 בבית-הכנסת הגדול למטה עד השעה 9:25. אחר-כך התחיל כ"ק אד"ש לחלק לעקאח, וחילק עד השעה 1:10, ואמר שימשיך לחלק אחר תפילת מנחה. לפני מנחה נסע הביתה (?). תפילת מנחה התפללו בשעה 3:15. כ"ק אד"ש הגיע עם הרבה מטבעות וזרק אותם לתוך קערות הצדקה ששמו על השולחנות (אני לא ראיתי את זה, כי עמדתי אצל השולחן שכ"ק אד"ש אומר שם הברכה כללית). אחר-כך הי' תפילת מנחה, ולאחר מנחה עלה כ"ק אד"ש על השולחן ובירך את כלל ישראל (הי' המקול). תיכף אחרי זה תפסתי מקום לעמוד בשעת ברכת התמימים.

בשעה 5:00 הלכתי פארפאסטן זיך [לאכול סעודה מפסקת], אחר-כך הלכתי למקוה. ובערך כשעה לפני הברכה עמדתי על מקומי. כ"ק אד"ש נכנס לזאל לבוש בקיטל ובטלית בשעה 6:50, ובירך את התמימים. בזמן אמירת הפסוק "וידבר" הייתה הטלית למטה מפיו הק' ואמרו בקול נמוך (כמעט לא שמענו), ולפני "יברך" הרים את טליתו עד למעלה מפיו הק' ואמרו בקול רם, ולפסוק "ושמו" שוב הורידו ואמרו בקול נמוך כמו בפסוק "וידבר", ואחר-כך שוב הרימו כמו ל"יברך" ואמר הברכה בקול רם. לשון הברכה שהואיל כ"ק אד"ש לברך את התמימים שיחיו, ערב יו"כ, לפני כל נדרי:

"וידבר גו' דבר גו' יברך גו' יאר גו' ישא גו' ושמו גו' ואני אברכם.

דער אויבערשטער זאל אייך בענטשן בתוך כלל ישראל, און מצליח זיין – איר'ט האבן א חתימה און א גמר חתימה טובה, און מצליח זיין בכל הענינים בכלל, און אין לימוד התורה, נגלה און חסידות, און קיום המצוות בהידור במיוחד [הקב"ה יברך אתכם בתוך כלל ישראל, ויצליח - שתהיה לכם חתימה וגמר חתימה טובה, והצלחה בכל הענינים בכלל, ובלימוד התורה, נגלה וחסידות, וקיום המצוות בהידור - במיוחד],

און די אלע ענינים זאלן זיין אין אן אופן פון [ושכל ענינים אלו יהיו באופן של] בשובה ונחת תושעון. איר זאלט זיין חסידים, יראי שמים און לומדים און נרות להאיר, און די רביים זאלן אויספירן דורך איך די שליחות בעלמא דין, נשמות בגופים, אויף מאכן [תהיו חסידים, יראי שמים ולומדים ונרות להאיר, ושהרביים יפעלו על ידכם את השליחות בעלמא דין, נשמות בגופים, לעשות] דירה לוי ית' בתחתונים, מתוך שמחה וטוב לבב,

ובקרוב ממש, בתוככי כלל ישראל, לערנען [ללמוד] תורתו של משיח, בגאולה האמיתית והשלימה, במהרה בימינו יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו.

האט א חתימה און א גמר חתימה טובה בכל ענינים אלו, בטוב הנראה והנגלה, למטה מעשרה טפחים".

בסיום הברכה יצא מבית הכנסת.

לאחרי 5 או יותר דקות נכנס לבית הכנסת למטה. כמדומני שהתחיל באמירת קצת תהלים (אינני יודע בדיוק) ואחר-כך ניגנו הניגון "אבינו מלכינו" ג' פעמים. אחר-כך אמרו הט' קאפ' תהלים. וכשסיימו הוציאו ג' ס"ת: הראשונה (הקטנה של כ"ק אד"ש) מסרו לכ"ק אד"ש (ועמד מימין הש"ץ, בין העמוד של הש"ץ להעמוד שלו), וס"ת השני' (מתנה מאפריקה) לקחה החזן, והס"ת השלישי היתה ס"ת של משיח. אחר ברכת שהחינו החזירו אותם לארון קודש.

אינני זוכר אם ישב כ"ק אד"ש בין ברכו להשכיבנו. החזן ל"כל נדרי" הי' הרב מרדכי טעלישעווסקי. "דרכך אלקינו" ניגנו כולם בניגון הידוע (מסתמא עפ"י הוראת כ"ק אד"ש). בכל תפילות היום ב"כי אנו עמך" ניגנו בניגון הידוע ג' פעמים – עד "אנו מאמירך" (ועד בכלל). לפני "אבינו מלכינו" ניגנו פ"א(?), גם "רחמנא דעני" נגנו(?). כמדומני שכ"ק אד"ש עמד כל זמן תפלת ערבית.

אחרי עלינו אמרו הד' קאפ' תהלים במנין וקדיש אחריו, ואחר-כך ישב כ"ק אד"ש לאמירת כל התהלים, וקדיש אמרו רק בסיום כל התהלים. כ"ק אד"ש לא אמרו כ"כ במהירות והמשיך לומר אחרי שסיים החזן משך זמן (כ-10 דקות או יותר), וכשסיים נעמד ויצא מבית הכנסת. השעה היתה 10:30 (או 11:00). לאחר כמה דקות (10-5 או קצת יותר) הלך הביתה.

תפילת שחרית בשעה 10:00. לפני התפילה, תיכף כשנכנס כ"ק אד"ש לבית הכנסת, ניגנו "אבינו מלכנו". שחרית התפלל הרב קפלן, מוסף התפלל הרב יוסף וויינבערג, מנחה – הרב העניך רפפורט, ונעילה שוב הרב מרדכי טעלישעווסקי. בשחרית עמד כ"ק אד"ש עד אחרי שמונה-עשרה, ובחזרת הש"ץ חזר למקומו בג' הפסיעות אחרי "שמו באהבה", וישב עד "האדרת והאמונה". "האדרת והאמונה" גם לפני "ברוך שאמר" וגם בחזרת הש"ץ ניגנו. בחזרת הש"ץ חזרו על הבבא האחרונה בלי מילים ג' פעמים(?). לאחר קדושה התיישב, ונעמד ל"שמע קולנו". "כי אנו עמך" ניגנו. לפני "אבינו מלכנו" נגנו פ"א(?). למפטיר עלה הרב חודקוב. לאמירת יזכור עמד כ"ק אד"ש במקומו.

למוסף כמדומני שישב מ"מיסוד חכמים" עד "ונתנה תוקף", ומאחרי כתר עד עלינו. "הוא אלקינו" נגנו לעלינו ובכל הכריעות נפל כורעים לפני הש"ץ, וכאשר נעמד הביט על החזן והחזן התחיל "והכהנים...". כמדומני שעמד כ"ק אד"ש בשעת אמירת העבודה, וישב בין ה"יהי רצון" ובין "כאוהל הנמתח" (לא ראיתי בדיוק), והתיישב שוב עד "שמע קולנו". "כאוהל הנמתח" ניגנו, וכן ניגנו ב"כי אנו עמך". כמדומני שעוד לפני ברכת "או"א מחול" כבר ניגש כ"ק אד"ש לפני הכהנים. "היום תאמצינו" ניגנו בניגון ההקפות של ר' לוי יצחק (אביו של כ"ק אד"ש), אלא שכמדומני קרוב לודאי לא הי' זה עפ"י הוראת כ"ק אד"ש. תפילת מוסף סיימו בשעה 4:10(?), וכ"ק אד"ש יצא מבית הכנסת.

אחר-כך היתה הפסקה. בשעת הפסקה עושים הרבה מנינים לקריאת התורה לאלו שרוצים לקבל

את המפטיר יונה. אני הלכתי לקומה השני', לביתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ, והייתי בחדר היחידות שלו (שמה מתפללים במנין בימים נוראים). גם ראיתי כמעט את כל הדירה, חוץ מחדרי השינה ועוד חדר א' (החדר של חיים ליבערמאן).

חזרתי לבית הכנסת לפני השעה 5:00, וכבר עלה השני לקריאת התורה דמנחה. למפטיר עלה כ"ק אד"ש, והלך בחזרה למקומו אחרי הס"ת. אני תיכף עליתי על הבימה ותפסתי מקום איפה שיכולים לראות את כ"ק אד"ש בשעת המארש ובה'גוט יום טוב'. תפילת מנחה גמרו בשעה 6:15. לא ברור לי אם התיישב כ"ק אד"ש אחרי קדושה או שנשאר לעמוד משך כל התפילה. "כי אנו עמך" ניגנו. לפני"אבינו מלכנו" ניגנו פעם אחת.

תפילת נעילה היתה משעה 6:15 עד השעה 7:50 בערך. (ז.א. שב-7:50 התחילו כבר מעריב). בתפילת שמונה-עשרה של נעילה האריך כ"ק אד"ש הרבה זמן, יותר משארי השמונה-עשרה (אולי כ-20 דקות). כמדומני שכ"ק אד"ש עמד כל זמן תפילת נעילה. "הוא אלקינו" ניגנו. וכן ניגנו ב"כי אנו עמך", ובהבא האחרונה חזרו על הניגון בלי מילים ג' פעמים(?). לפני "אבינו מלכנו" ניגנו ג' פעמים. בקדיש לפני תתקבל התחילו הקהל לנגן את המארש ואז עלה כ"ק אד"ש על כסאו און גיפאטשט מיט די הענט [מחא כפיים] והביט על כל ה'עולם' מהקצה אל הקצה. את המארש ניגנו ג' פעמים. כל ה'עולם' רקד. אחרי-זה ירד כ"ק אד"ש מכסאו, ותקעו את התקיעה. תפילת ערבית התפללו בכמה מקומות. התפללו במהירות הכי גדולה. הבדלה עשה הרב הענדל פוטערפאס (אחיו של ר' מענדל). בסיום הכריז כ"ק אד"ש: "גוט יום טוב" (ועשה תנועה בידו הק') וכל העם ענו לו: "גוט יום טוב". וכך ג' פעמים, ויצא מבית הכנסת. לא נראתה הלבנה. כ"ק אד"ש נסע הביתה בערך בשעה 8:30-9:00. הלכנו אפפאסטן זיך.

יום שלישי, י"א תשרי

תפילת מנחה בשעה 3:25 בבית-הכנסת למטה. כ"ק אד"ש עומד על רגליו כל זמן משך התפילה (גם בחזרת הש"ץ).

בערב התקיימה יחידות. תפילת מעריב התפללו בשעה 12:30. בין הנכנסים היו שמואל חיים פרנקל, הרב נטע ברכהן עם בתו חסי' (והיו כעשרים דקות), אברהם אלי' ניימארק (כעשר דקות) – ובשעה זו בא יוסף ניימארק מארץ ישראל. כ"ק אד"ש בחן את אברהם אלי', וגם את חסי' ונתן לה סידור. הרב שלום בער פרידמאן עם אביו ובנו כבר היו ביחידות עוד לפני יום הכיפורים. היחידות נגמרה בשעה 4:30.

יום רביעי, י"ב תשרי

תפילת מנחה בשעה 3:25 בבית-הכנסת למטה.

בערב התקיימה יחידות. קצת אחרי השעה 8:00 ישב הרב שמואל לויטין בג"ע התחתון, וכ"ק אד"ש פתח את דלת חדרו הק' מבפנים, והוא נכנס אליו, והל' כמה דקות. אחר-כך נכנס לרגע קטן הרב בנימין קליין, ויצא ואמר שיהי' מעריב. כ"ק אד"ש נכנס לתפילה בשעה 8:10. ליד העמוד התפלל ר' שמואל לויטין (בגלל היאצ"ט של אדמו"ר מהר"ש). ואמר לו כ"ק אד"ש שלמחר לתפילת שחרית יהי' הש"ץ הרב יוסף וויינבערג(?). אחר-כך התחיל לקבל ליחידות. נכנסו ר' חיים ראמענער, ביסק (כ-10 דקות), ר' ראובן סירוטה (כ-20 דקות), הרב העניך רפפורט. היחידות הסתיימה (כך סיפרו לי) בשעה 4:05, וכ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 4:10 לפנות בוקר.

יום ה', י"ג תשרי

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 אחרי שעה 1:00. קריאת התורה בג"ע התחתון בשעה 1:30 עד השעה 1:40.

תשורה משמחת נישואין - כ"א אלול תשע"ג

לאחר זה (בערך 1:45) הודיעו מהמזכירות שבערב בשעה 9:00 תהי' התועדות. כ"ק אד"ש נסע למקוה בשעה 1:50, ונסע ל"אוהל". וכשחזר התפלל מנחה, בשעה 7:35 בבית-הכנסת למטה. מעריב הי' בערך בשעה 8:30-40.

ההתועדות התחילה בשעה 9:00 ונגמרה בשעה 10:40. בתחילה היו שתי שיחות (הזכיר את יום ההילולא של כ"ק מהר"ש נ"ע וגם ענין ערב חג הסוכות וסוכות). אחר שיחה הב' ניגנו ניגון כרגיל ופתאום התחיל כ"ק אד"ש מאמר ד"ה בסוכות תשבנו. אחר-כך הי' עוד שיחה קצרה אודות מיהו יהודי. אחר ההתועדות נכנס ר' ישראל יעקבסאן ונתן לכ"ק אד"ש אתרוגים (כי מסחרו בזה), והי' בפנים איזה משך זמן. כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 11:15-20. ביציאתו ניגנו הקהל "אבער א מעלה ווידער א מעלה" (הניגון הזה ניגנו בסיום ההתועדות), וכ"ק אד"ש רמז בידו הרבה פעמים שינגנו, וגם כשישב בהרכב. אנו התועדנו בינינו עד השעה 3:00 בלילה.

יום ועש"ק, ערב חה"ס, י"ד תשרי

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 11:50. בשעה 12:45 נכנס קהל גדול לקבל את הד' מינים, היו יחידים וגם נציגים. אתמול בלילה מסר כ"ק אד"ש רשימה של מי שיכנס אליו לקבל. נכנסו ה'חכמים', הרב יהודא בוטאראשווילי (קולאשער), הרב ש"ד רייטשיק (מלאס-אנדשעלעס), הרב בנציון שם טוב, הרב מענדל פוטערפאס, הרב בנימין גורודצקי, הרב חודקוב, דוקטור דובקין. צוה לקרות להרב העניך רפופרט והוא לא הי', והגיע אחר-כך. הנציגים עבור כפר חב"ד היו מחברי הועד: הרב יוסף פרמן, הרב דובער חן, והרב שמחה גורודצקי. ומנחלת הר חב"ד היו (גם-כן מחברי הועד): הרב ליס, הרב מרדכי גורודצקי והרב אברהם זלצמן. גם נכנסו הבחורים מפאריז (מקורבים).

אחר-כך נכנסו למסור לכ"ק אד"ש 3 אתרוגים מכפר חב"ד. נכנסו כל הבאים מכפר חב"ד ומנה"ח. כ"ק אד"ש נתן לכל אחד מהם הדס. ואמר: "מען זאל זיך ניט שטופן, ס'איז פאראן פאר יעדערן" [שלא ידחפו, יש לכל אחד].

הרב מרדכי אהרן פרידמן ניגש ורצה לקבל הד' מינים. ואחר-כך נתן לו כ"ק אד"ש בשותפות עם הרב העניך רפופרט.

כ"ק אד"ש אגד את הד' מינים בסוכתו.

לפני הדה"נ נסע כ"ק אד"ש הביתה לזמן קצר (כמדומני 15-10 דקות) וחזר ל-770.

יום א', ב' דחג הסוכות, ט"ז תשרי

מוקדם בבוקר כבר הי' תור גדול לברך על הד' מינים של כ"ק אד"ש. כ"ק אד"ש הגיע בשעה 9:00 בערך (יותר מאוחר משנים קודמות), ורק אחרי-זה נתנו לכל אחד לברך עליו. התור הי' גדול עד למאד וכל הזמן הסוף של התור הי' נראה כעומד במקום אחד.

הייתי אמור ללכת לזכות את משפחות הרוסיים לברך על הד' מינים. בסוף זה לא יצא לפועל והגעתי מאוחר למנין כ"ק אד"ש. באתי לקריאת התורה ושמעתי את המפטיר של כ"ק אד"ש.

בשעה 4:00 והלאה הלכו הרבה וגם אני ברחוב וגם לבתי-רופאים – לזכות אנשים לברך על הד' מינים.

תפלת מנחה התפללו בשעה 6:15 בבית-הכנסת למטה. מעריב הי' לפני שעה 8:00 בזאל למעלה, ואחר מעריב עשו הבדלה בהסוכה ושמעו אותה בבית-הכנסת, וגם כ"ק אד"ש עמד ושמע.

יום ב', א' דחומ"ס, י"ז תשרי

הת' דוד ניימרק תפס בשבילי מקום בתור לברך על הד' מינים – אני הייתי הראשון (ואחר-כך השני). כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בערך בשעה 9:00, ואני ברכתי השני והוא השלישי. ואנחנו נסענו לשגרירות הישראלית בשבילו. אחר-כך חזרנו ל-770 בערך אחרי שעה 11:00, לאחר המנין של כ"ק אד"ש. היום יש אסיפה העולמית הטו"ב של צא"ח. כל היום החל מאחר שעה 1:00 עד הערב נאמו הרבה אנשים. האסיפה נגמרה בשעה 8:30 בערב.

תפילת מנחה היתה בבית-הכנסת למטה. תפילת מעריב היתה ג"כ למטה בשעה 8:50. אחר-כך ה' התוועדות שמחת בית השואבה עבור התמימים בסוכה.

יום ג', ב' דחומ"ס, י"ח תשרי

בירכתי על הד' מינים של כ"ק אד"ש והתפללתי בהמנין שלו. תפילת מעריב התפללו בבית-הכנסת למטה בשעה 7:30 בערך.

יום ד', ג' דחומ"ס, י"ט תשרי

בירכתי על הלולב של כ"ק אד"ש לפני השעה 10:00. התפללתי אצל כ"ק אד"ש. הד' מינים הביא לו ר' מאיר הארליג בשעת חזרת הש"ן, בערך בשעה 10:30 והניחם על העמוד, ותיכף לקחם כ"ק אד"ש והביט על הלולב וגם על השפי – אם הוא כראוי – און ניט צושפאלטן [ולא התפצל]. כ"ק אד"ש לקח את הלולב לכל ההלל, ואת האתרוג רק להנענועים. בהנענוע הוא"ו (השלישי שלצד שמאל – צפון) קודם שהחזירו לחזהו פלעגט ער זיך שוין אויסדרייען לצד מזרח. עשה הפסק קטן בין הנענועים שלכל צד. הניח את האתרוג על העמוד בין הנענועים ד"אנא ה"י הא' להב'. וכן בין כל סדר של הנענועים.

בשעת הושענות אחז כ"ק אד"ש את הלולב ביד ימין ואת האתרוג ביד שמאל, בהסיבוב הלך אחר החזן בלי סידור (כי אחז את הד' מינים בב' ידיו הק') ואמר ההושענות בעל פה אחר החזן. ניגנו את הניגון "הושיעה את עמך" ד' פעמים. אחרי ההושענות הניח כ"ק אד"ש את הד' מינים על העמוד, ואחר התפילה לקחום והלך עימם לחדרו. אחר-כך שוב הוציאו אותם לקהל לברך עליהם.

תפילת מנחה התפללו בזמנו. אני לא הייתי שם כי הייתי אמור לנסוע עם הסוכה (הרוסית) ל'ופרצת'.

תפילת מעריב התפללו בבית-הכנסת למטה בשעה 7:30. אחרי התפילה בדרך חזרה לחדרו נעמד כ"ק אד"ש אצל הרב חודקוב וציוה שיכריזו שהיום בערב תהי' שמחת בית השואבה של הגרוזינים בסוכה, ואחר-כך הכריזו זאת.

בסוכה נאמו הרב רפאל ווילשאנסקי, ה'חכמים', ועוד.

בערך אחרי השעה 10:00 בא ל-770 מר שאקי (מהמפד"ל). הוא נכנס לכ"ק אד"ש בשעה 10:15 (עם אשתו) ויצא בשעה 12:30. כאשר יצא הוא נכנס לסוכה, ישב קצת, שמע קצת את הרב יהודא קולאשער, ואחר-כך הפסיקו אותו והרב קאזארנאווסקי ביקש ממר שאקי שיגיד כמה מילים ממה שאמר לו כ"ק אד"ש. הוא דיבר הרבה. אחר-כך דיבר הרב הלל פּעוּזנער מפאריז, ואחר-כך ליוו אותו בניגונים וריקודים. כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 1:05, וכאשר הוא עבר על ידו, האט כ"ק אד"ש אופגעוויבן די האנט (בהצדעה, למשל כמו החיל ברוסי), והי' בשמחה. אחר-כך המשיכו לרקוד וליוו אותו בשמחה גדולה. הנהג של מר שאקי הי' הרב שפרינגער, ונסעו גם אחיו ור' בערקע וואלף.

אני ועוד כמה מהבחורים הרוסיים נסענו לכמה סוכות לחפש איפה מתוועדים, ולא מצאנו. הלכתי לישון אחר השעה 3:00 לפנות בוקר.

יום ה', ד' דחומה"ס, כ' תשרי

בגמר תפילת שחרית ניגש לכ"ק אד"ש הרב יאלעס מפילדלפי (הוא הי' כאן ג"כ בחוה"מ פסח, יש לו חזקה לגשת אל כ"ק אד"ש) ודיבר עמו כמה רגעים.

הת' שלמה ראסקין נהי' חתן.

תפילת מנחה בזמנו בבית-הכנסת למטה.

תפילת מעריב בשעה 7:30 בבית-הכנסת למטה. לאחר מעריב אמרנו חומש דברים.

כ"ק אד"ש הגיע לתהלים בשעה 1:05 בלילה. גמרו בערך בשעה 5-2:40. כ"ק אד"ש אמר כל היהי-רצון (גם היהי-רצון שלאחר צאת הלבנה) – כך אמרו לי. בערך בקאפ' מ"א התיישב כ"ק אד"ש על הכסא ול"יהי רצון" נעמד. ושוב לא התיישב כלל. לאחר-זה נסע כ"ק אד"ש הביתה.

אני הלכתי הביתה אחרי השעה 4:00.

ר' מאיר הארליג אמר לי, שכמדומה לו שבלולב של כ"ק אד"ש היו 26 הדסים.

יום ועש"ק, הושענא רבה, כ"א תשרי

תפילת שחרית בשעה 10:00. לפני הלל הסיר כ"ק אד"ש את שתי הכריכות מעל הלולב. כשאחז כ"ק אד"ש את הד' מינים, הי' הסוף התחתון של הלולב נוגע בחצי או בשליש (בערך) של האתרוג. לאחר הלל הי' הושענות. כ"ק אד"ש הולך בכל הז' הקפות, ובכל פעם חוזר למקומו. היו דחיפות גדולות ליד מקומו. הוציאו כל הספרי תורה וכ"ק אד"ש עמד, הביט וחיכה. להקפות עם הד' מינים הלכו בסדר הזה: החזן, כ"ק אד"ש, ר' שמואל לעוויטין, הרב חודקוב, וכו'. אחרי הושענות ניגנו "הושיעה את עמך" עשר פעמים. כ"ק אד"ש רמז על המשך השירה בראשו הק', כי בידיו היו הד' מינים. אחר-כך הכניסו הספרי תורה. כ"ק אד"ש הכה את הושענות בקרן הדרומית-מזרחית – שם גילו את הרצפה על-ידי שהרימו את השטיח, והכה כ"ק אד"ש ה' פעמים און א ווארף געטאן [והשלך] על הרצפה או על הכסא שלו, ולקחם הרב גרונר (?).

תיכף אחר תפילת שחרית התחילו לסדר את השולחנות ולתפוס מקומות לעמידה בשעת ההקפות.

אחר תפילת שחרית חלק כ"ק אד"ש לעקאח לאלו שלא קיבלו בערב יום כיפור. גם הרבה נשים קיבלו. כשגמר לחלק התפללו תפילת מנחה, זה הי' בשעה 2:15, בבית-הכנסת למעלה. בזמן הזה סידרו למטה השולחנות בכדי שיוכלו לעמוד עליהם בשעת ההקפות.

הסעודה בישיבה היתה בשעה 2:30.

תפילת מנחה היתה כמו בכל עש"ק – בזמן הדלקת נרות (בערך 6:15).

הלכתי לבית הכנסת לשמח יהודים ברח' קעראל סט. על-ידי סקענעקטעדי עוו., חזרנו בשעה 9:00 (כפי המסופר תפילת מעריב היתה בשעה 8:00 ולפני מעריב ניגנו ניגון שמחה בלי מילים. אחר מעריב ניגנו "הושיעה את עמך" (?), ואחר-כך היתה הפסקה – כ"ק אד"ש הלך לחדרו עד שעה 9:00). בעוד כמה דקות אחרי שחזרנו הגיע כ"ק אד"ש למקומו, האט זיך אויסגעדרייט צום עולם [הסתובב לכיוון הקהל], והתחיל לנגן "אתה בחרתנו". אחר-כך התחילו לקרות פסוקי "אתה הראת", פסוק ראשון ואחרון אמר כ"ק אד"ש. אחר-כך שוב חזר והסתובב להקהל והתחיל לנגן "פרזות תשב ירושלים". בפעם השני' של "אתה הראת" אמר כ"ק אד"ש ג"כ רק הפסוק ראשון (שני?) ואחרון, וכבדו את האורחים והשלוחים וכו', אחר-כך ניגנו ניגון. בפעם הג' קרא הפסוק ראשון (השני?) והאחרון, והתחיל לנגן. (בך ה' חסיתי, הושיעה את עמך, ופרצת?).

אחר-כך היו הקפות. כ"ק אד"ש הלך עם הס"ת הראשון אחרי החזן. החזן בהושענא רבה וגם בכל ההקפות של כ"ק אד"ש הי' ר' יעקב כץ. אחריו הלך הרש"ג, ר' שמואל לעוויטין (בלילה הראשון בהקפה הא' לא הי' יכול ללכת, והלך בנו במקומו), והרב חודקוב. את הרש"ג קראו: "חתנא דבי נשיאה, שוואגער פון רבי'ן [הגיס של הרבי] שליט"א, הר"ר שמריהו גורארי". כ"ק אד"ש רקד עם הרש"ג את ההקפה הראשונה והשביעית, כל זמן שהרש"ג הי' יכול להמשיך – כי זה קשה לו, וכל פעם מנגנים השמחת-תורה ד'יקן ניגון (הבלי סוף – טשקנט).

בכל ההקפות חזר כ"ק אד"ש את פניו הק' להקהל און האט געפאטשט מיט די הענט [ומחא בכפין]. ההקפה החמישית הי' בשביל העולים החדשים מרוסי' ביחד עם הילדים. אני עמדתי אז על מקומי, ובסוף גם אני הלכתי. והי' זה למשך הרבה זמן מאד, וניגנו "אי וו וואדיע". לאחרי ההקפות אמרו "עלינו". גמרו בשעה 11:00. אחר-כך הכריז כ"ק אד"ש ג' פעמים "גוט יום טוב" והתחיל בעצמו לנגן "ושמחת בחגיך". אחר-כך הי' סעודת יום טוב, והלכתי לישון.

ש"ק, שמיני עצרת

תפילת שחרית בשעה 10:00.

תפילת מנחה בשעה 6:15 (כמדומני).

לעת ערב אחריתפילת מנחה הלכנו לבית הכנסת ב'איסט פלעטבוש', היינו בשני בית הכנסת, גם אצל הרב העכט, עשינו קידוש, התפללנו מעריב, ואחר ההקפה הלכנו ל-770. הגענו בשעה 10:05. הסדר הי' כך (כך סיפרו): מעריב הי' בשעה 8:00(?), ההתוועדות התחילה בשעה 8:45. ונגמרה בשעה 11:35. אחר-כך היתה הפסקה. כ"ק אד"ש הלך לחדרו ונכנס לבית הכנסת להקפות בשעה 12:00 בלילה. בשעת הפסקה עברנו על הסדרה שנים מקרא ואחד תרגום.

כ"ק אד"ש התחיל לנגן את ניגון ההקפות של אביו רבי לוי יצחק זצ"ל, אחר-כך התחילו למכור הפסוקים של "אתה הראת" ולזכות אמירתם את כ"ק אד"ש. כ"ק אד"ש אמר את כל הפסוקים, ואחר-כך ניגן "פרזות תשב ירושלים" (לפני זה באו אנשי הקונסולי' הישראלית), אחר-כך אמר כ"ק אד"ש הפסוקים של "אתה הראת" השני – רק פסוק ראשון, (שני?) והאחרון (מהקונסולי' קנו בשביל כ"ק אד"ש, וכ"ק אד"ש קנה בשבילם ב"אתה הראת" הג'). הניגון השלישי – "הושיעה את עמך", אחר "אתה הראת לדעת" מכרו את הפסוק "ופרצת" וכ"ק אד"ש אמר אותו, ואחרי-זה התחיל לנגן "ופרצת". הפסוק "כי מציון" מכרו בצירוף.

הכסף של ליל שמחת-תורה הוא עבור ישיבת "תומכי תמימים", ושל יום שמחת-תורה הוא עבור המרכז לענייני חינוך ומחנה ישראל.

בהקפה השני' הלכו מהקונסולי' הישראלית. הסדר הי' כמו בליל הראשון.

ההקפות הותחלו אחר השעה 2:00 ונגמרו בשעה 3:15\4:25(?).

אחר "עלינו" אמר כ"ק אד"ש ג' פעמים "גוט יום טוב" והתחיל לנגן כמדומני ניגון ההקפות של אביו רבי לוי יצחק זצ"ל. אחר-כך רקדו ה'עולם' הרבה זמן. אני הלכתי לישון כי רציתי לקום למנין כ"ק אד"ש. אחרי ההקפות היתה סעודת יום טוב.

יום א', שמחת-תורה

תפילת שחרית הי' בשעה 5-10:20. הי' קהל קטן לפ"ע (אולי מאה – מאתיים איש).

כ"ק אד"ש הגיע, ולפני התפילה התחיל לנגן ניגון ההקפות של אביו ר' לוי' צ"צ זצ"ל(?). בזמן תפילת

שחרית הי' מונח אצלו על העמוד התניא פורמט כיס (לא מכורך (לבן)) שהביאו לו מתנה לי"א ניסן מאוסטרלי. נשיאת כפיים – בשחרית. כל התפילה עד אחר מוסף ועלינו הי' בלי הפסקות (למשל לקידוש וכו').

מכרו הפסוקים של "אתה הראת". הסדר הי' כמו בלילה. הכריזו שהסכום לכל פסוק לא יהי' פחות מאלף דולר. הכסף הוא לטובת המרכז לענייני חינוך ומחנה ישראל. הניגונים: ניגון ההקפות של אביו של כ"ק אד"ש רבי לוי יצחק זצ"ל, "פרזות תשב ירושלים", "הושיעה את עמך", "ופרצת". לאחר "אתה הראת" מכרו פסוקים נוספים: "ופרצת", אחר-כך "הנני מביא אותם" (-מההפטורה דר"ה), אחר-כך "בך הי' חסיתי" (-משיח ודאי ולהצלחה בכל המלחמות (כמו הגזירה דמיהו יהודי וכדו')). וכ"ק אד"ש קרא אותם: "ופרצת..ובזרעך", "הנני מביא..ישובו הנה", "בך הי' חסיתי..(והמשיך לומר ג' פסוקים עד)..ומצודתי אתה" (בניגון המיוחד של פסוקי "אתה הראת"). אנחנו, הבחורים מרוסי, קנינו הפסוק "הנני מביא אותם", וגם "ופרצת" עבור היהודים הנמצאים ברוסי'.

ההקפות עשו שלש פעמים וחצי סיבובים, ואחר-כך רקד כ"ק אד"ש עם הרש"ג הרבה זמן – יותר מכמו בהלילות.

כ"ק אד"ש הכריז ג' פעמים: "שא שטילער...", וכולם ענו.

לקריאת התורה עלו כל הקהל. לשלישי\לרביעי עלו הישראלים – שאצלם ספק יו"ט. ל"חתן תורה" עלה ר' שמואל לעוויטין, ול"חתן בראשית" עלה כ"ק אד"ש. קראו גם את אדמו"ר מהוריי"ץ בשם מלא וגם כ"ק אד"ש בשם מלא. למפטיר עלה הרב קאזארנאווסקי (הוא גם התפלל ליד העמוד, כי יש לו יארצייט). בסיום הקריאה בתורה, למפטיר, עלה כ"ק אד"ש למקומו, וקרא את ההפטרה לפני בעל המפטיר.

כ"ק אד"ש הגיע מביתו ל-770 בשעה 4:20, ונגנו הבחורים הניגון: "אי וו ואדיע". כ"ק אד"ש כאשר פתח הדלת מחדרו הק' נשאר לעמוד בגעה"ת און האט געפאטשט מיט די הענט [מחא בכפין] משך זמן. כאשר כ"ק אד"ש הי' אמור לבוא לתפילת מנחה בשעה 5:45 התחיל ר' יואל כהן עם הבחורים לנגן "על הסלע הק", וכ"ק אד"ש נכנס בשעה שניגנו הניגון, הלך להעמוד שלו, הניח הסידור, האט זיך אויסגעדרייט צום עולם [הסתובב לעבר הקהל] והתחיל פאטשן [למחוא] בידי עד בהתלהבות גדולה והכי גדולה, האט זיך אויסגעדרייט [הסתובב], לקח השולחן ורצה אפרוקן עם [להזיז אותן] – ומאיר הארליג עזר, ועלה כ"ק אד"ש על השולחן ורקד על מקומו משך זמן – מיר זיינען ארויס פון די כוחות, אחר-כך התפללו תפילת מנחה.

ההתוועדות התחילה בערך בשעה 6:30. היו שלש שיחות, מאמר (ד"ה להבין ענין שמחת-תורה) ועוד שיחות. וגם דיבר שהיהודים מרוסי' לא צריכים לעלות. אחר-כך בא מר שאקי מהמפד"ל. כ"ק אד"ש האט זיך אונטערגעהויבן [התרומם] מעל כסאו, והושיט מר שאקי לכ"ק אד"ש את ידו. אחר-כך היו עוד שתי שיחות. ההתוועדות נגמרה בערך בשעה 12:45, כ"ק אד"ש בירך ברכת המזון (הברכה הראשונה בקול נמוך). מעריב, הבדלה, והתחיל לחלק ה'כוס של ברכה' בשעה 1:00 עד 3:15-20. אחר-כך בירך כ"ק אד"ש ברכה אחרונה והתחיל לנגן.

בר"ה הי' כ"ק אד"ש בשמחה יותר גדולה בשעת חלוקת ה'כוס של ברכה' מכמו בשמחת-תורה. בההתוועדות כל הזמן בשעת הניגונים ספקו בידיים (פעמים אחדות – עפ"י הוראת כ"ק אד"ש).

יום ב', אסרו חג, כ"ד תשרי

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 ונכנס לקריאת התורה בערך בשעה 1:45. ונשאר עד סוף התפילה ואמר כל הקדישים.

תפילת מנחה בשעה 3:15, כשנכנס התחיל מיד לומר "רבי חנני' בן עקשי" ואמר קדיש דרבנן, אחר-כך "אשרי", מנחה, ואמר כל הקדישי-יתום.

בערב קיבל על יחידות. בין הנכנסים נכנסו הת' יחזקאל קליין (3 דקות), הת' מ"מ אקסלרוד (4 דקות), ר' נתן קנלסקי (וכ"ק אד"ש נתן סידור לבנו).

תפילת מעריב ה' בערך בשעה 1:00-3:00. היחידות נגמרה בשעה 7:45 בבוקר, וכ"ק אד"ש נשאר להתפלל ונסע הביתה בשעה 9:00 בוקר (של יום ג').

יום ג', כ"ה תשרי

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 3:20. חיכו לתפילת מנחה אבל הרב גרונר נכנס ואמר שכ"ק אד"ש לא יכנס למנחה, והתפללו בעצמם. כ"ק אד"ש נסע למקוה בשעה 3:35 וחזר בשעה 4:00. תפילת מעריב התפללו בשעה 9:35.

יום ד', כ"ו תשרי

ההנהלה נתנה גמרות לכל תלמיד הנמצא על "תמיכה".

תפילת מנחה התפללו בזמנו. חיים אלעזר גורליק סיפר לי, כי שלום יעקבסאן סיפר לו, שהיום יצא תשובה מכ"ק אד"ש שמשבת הבאה שוב יתחיל כ"ק אד"ש להגיה את השיחות דרש"י השבועי.

בערב קיבל על יחידות. נכנסו הת' הירשל ביסק (6 דק' 101 שנ'), קיסעלעוויטש (19 דקות), יעקב ברוך ממוסקבה, יוסף ניימארק (3 דקות).

תפילת מעריב היתה בשעה 12:40. התוועדנו בינינו עד בערך השעה 4:00. לקחנו משקה והי' מאד פריילעך...

היחידות ה' עד השעה 4:30 או 5:30 לפנות בוקר.

יום ה', כ"ז תשרי

כ"ק אד"ש נסע למקוה בשעה 1:45. אני יצאתי מ-770 מלמטה ופגעתי באמצע הכביש את כ"ק אד"ש שהוא הלך להרכב שלו. פחדתי עד מאד. כ"ק אד"ש נסע ל"אוהל". חזר בערך בשעה 7:10, והתפלל תפילת מנחה. תפילת מעריב ה' בשעה 7:40.

ר' נטע ברכהן הראה לי המברק מר' ירמ' ברנובר. היא נתקבלה שלשום בערב והגיע לידו אתמול בבוקר. אתמול בערב הוא דיבר עמו בטלפון.

ש"ק, פ' בראשית, כ"ט תשרי, מבה"ח וער"ח מ"ח

אמירת כל התהלים בבוקר.

נגנו "הוא אלקינו".

ההתועדות התחילה בשעה 1:30 ונגמרה בערך בשעה 5:25-3:00. היו ארבע שיחות, אחר-כך מאמר (ניגנו לפניו) ד"ה ויכולו השמים. ואחר-כך עוד ארבע (?) שיחות.

לאחר שתי השיחות שלאחר המאמר צוה כ"ק אד"ש להרב פינסון למכור את המצוות. ולבש הרב פינסון את השטריימל והתחיל באמירת תורה מהשווער שלו, ואחר-כך מכר: את הגבהת וגלילת ס"ת, עליות ה'חזק', פתיחת הארון ל"כל נדרי" ולנעילה, יין לקידוש ולהבדלה, 'נר למאור', זכות עליות של כ"ק אד"ש

תשורה משמחת נישואין - כ"א אלול תשע"ג

לשלישי בימי שני וחמישי, הזכות של חתן בראשית. ואחר-כך כ"ק אד"ש התחיל לנגן: "והריקותי לכם ברכה"...

בסיום ההתועדות התחיל כ"ק אד"ש בעצמו לנגן: "הושיעה את עמך", וגם לאחרי תפילת מנחה. בתפילת מנחה ב"בריך שמי" ניגנו. חזרה לא היתה. חזר הרב סערעבריאנסקי עם הבחורים.

יום א', ל' תשרי, א' דר"ח מ"ח

בשעה 5:00 בערך (כך סיפרו) יצא כ"ק אד"ש ללוות את הקבוצה הנוסעת לפאריז, ובשעה 7:00 או קצת מאוחר יצא ללוות את הקבוצה הנוסעת לארץ ישראל.

בערב ה' יחידות. נגמרה בשעה 4:45 בערך (לפי המסופר). תפילת מעריב היתה בערך בשעה 12:00 (כך סיפרו). נכנס הרב בנציון שם-טוב.

אנחנו הלכנו לה'ווארט' של הת' בנציון גולדשמיד. ישבו עד 1:30 ויותר. גם ר' דוד ראסקין הגיע ודיבר הרבה.

יום ב', א' מ"ח, ב' דר"ח

כ"ק אד"ש הגיע ל-770, וקראו בתורה בשעה 2:10 (כך סיפרו לי).

תפילת מנחה היתה בזמנו – בשעה 5-3:30. כשיצא מתפילת מנחה עמדו כמה בחורים ובתוכם י"י ניימארק, יחזקאל קליין, ואמר להם כ"ק אד"ש "פארט געזונטערהייט", ולא עמד אלא אמר זאת בהליכה. אני נסעתי ללוות אותם וחזרתי בערך בשעה 5:30.

תפילת מעריב ה' בשעה 7:00, ולאחר זה יצא כ"ק אד"ש ללוות את הקבוצה הנוסעת לארץ ישראל. הם נסעו בשעה 7:30. אחר-כך הלכנו לאכול.

יום ג', ג' מ"ח

תפילת מעריב בכל יום הוא בשעה 7:00 בערב, ואחר-כך ארוחת ערב.

לתפילת מנחה הגיע כ"ק אד"ש עם סידור קטן – תהלת ה', ובו ה' מונח כסף ישראלי (50 פונט? ואולי עוד כמה שטרות), וכשיצא מתפילת מנחה, עמדה בגעה"ת בתו של הרב שלמה מיינציק, וכ"ק אד"ש נתן לה את זה. כמדומני שהיא נוסעת היום. סיפרו שכ"ק אד"ש מסר על-ידי המזכירות, שהיא תבוא אליו בזמן זה.

יום ד', ד' מ"ח

כ"ק אד"ש לא נכנס לתפילת מנחה.

הנהלת הישיבה חלקו מעילי-חורף לבחורים.

יום ה', ה' מ"ח

לאחרי סדר חסידות למדתי עם שעכטער את השיחות של כ"ק אד"ש.

יום ועש"ק, ה' מ"ח

אתמול בערב נה' ישראל סירוטה חתן עם הכלה הבת של הערשל קוידענאווער מרוסטוב, הגר עכשיו בקנדה.

יום א', ז' מ"ח

כ"ק אד"ש נסע ל"אוהל", חזר בשעה 7:05 (בכל יום מתפללים ערבית 7:00), תפילת מנחה היתה בשעה 7:08, ומעריב – בשעה 7:45.

התוועדנו בינינו עם החתן ישראל סירוטה.

יום ב', ח' מ"ח

כ"ק אד"ש לא הגיע לקריאת התורה. הרב חודקוב אמר שלא יחכו. עשו אחר-כך מנין מיוחד לקריאת התורה.

כמדומני שכ"ק אד"ש לא יצא לתפילת מנחה.

כ"ק אד"ש התענה היום תענית בה"ב, ומפני זה לא יצא לתפילת מעריב – והתפלל בגעה"ת בערך כ-10 דקות לפני השעה 7:00. נסע הביתה אחרי שגמרו את תפילת ערבית במנין של הבחורים.

יום ג', ט' מ"ח

בערב הגיע יצחק סקובלו מארץ ישראל, ובא ללון אצלנו בדירה.

יום ד', י' מ"ח

בחסידות בערב התחלנו היום ללמוד את ספר המאמרים ה'תש"ג. את השיעורים מוסר הרב שלמה זרחי. היום ה' השיעור הראשון. בערב נתנו מתנה להחתן בנציון גולדשמיד – חמשה כרכים של הלקו"ש.

יום ה', י"א מ"ח

כ"ק אד"ש לא הגיע לקריאת התורה. בא מאוחר יותר.

לקריאת התורה נתנו עליות לה'חכמים', ויצחק סקאבלא בירך הגומל ועלה להגבהת התורה.

ה'חכמים' נסעו לשדה התעופה לאחר השעה 11:00, חשבו שכ"ק אד"ש יצא ללוות אותם, אבל הוא עדיין לא הגיע ל-770. הרב דוד ראסקין אמר שיסעו ללוות אותם, ובפרט הבחורים הרוסיים, אבל לי בפרט הוא אמר שאשאר ללמוד עם הנערים, כי זהו יותר חשוב. שמעתי, שזה ה' הוראה מכ"ק אד"ש – אתמול בערב – שיסעו ללוות אותם, ובפרט הבחורים הרוסיים.

אתמול ה'חכמים' היו ביחידות וישבו הרבה זמן(?).

יצא השיחה לפ' לך-לך.

ש"ק, פ' לך-לך, י"ג מ"ח

ב770 לא היו שום חדשות.

יום א', י"ד מ"ח

כ"ק אד"ש נסע היום ל"אוהל".

יום ב', ט"ו מ"ח

כ"ק אד"ש לא הגיע לקריאת התורה, וכמדומני שגם לא יצא לתפילת מנחה. תפילת מעריב התפלל קצת לפני המנין הרגיל של הבחורים.

תשורה משמחת נישואין - כ"א אלול תשע"ג

יום ה', י"ח מ"ח

בערב קיבל כ"ק אד"ש על יחידות. נכנס חיים אלעזר גורליק.

יום ועש"ק, י"ט מ"ח

נתקבל מברק לכ"ק אד"ש שר' ירמי' ברנובר הגיע לארץ ישראל.

ש"ק, פ' וירא, כ' מ"ח

התוועדנו אצלינו לכבוד יום ההולדת של חיים אלעזר גורליק. שתינו את המשקה שכ"ק אד"ש נתן לר' נטע ברכהן בשביל שיעשה קידוש כשיבוא ר' ירמי'. אחר-כך הלכנו להתוועד אצל הרב שלמה זרחי.

יום ה', כ"ה מ"ח

בערב קיבל כ"ק אד"ש על יחידות (כמדומני שהי' עד השעה 1:00 בערך).

ש"ק, פ' חיי שרה, כ"ז מ"ח

לא קראו בס"ת של משיח.

ההתוועדות היתה משעה 1:30 עד השעה 4:30 בערך. היו 2 שיחות, מאמר כעין שיחה, ועוד 3 שיחות. נגשו הרבה חתנים, ובתוכם בנציון רובינסון, בערל חזקאלביץ, שלום יעקבסאן (הוא גם עלה לתורה – ל"חזק"). כ"ק אד"ש חילק משקה, ונתן גם לשלום הנ"ל לחלק המשקה בבית-הכנסת "צמח צדק" בירושלים, ואמר כ"ק אד"ש שאע"פ שהוא "מלך", יוותר ע"ז ויעשה שליח. כך שמעתני. לתפילת מנחה לא עלה כ"ק אד"ש לקריאת התורה. אחרי תפילת מנחה התחיל בעצמו לנגן "ואני אבטח בך".

יום א', כח מ"ח

בערב קיבל על יחידות. נכנסו שני "שופט עליון" – אחד יהודי ואחד (להבדיל) גוי – בקשר לבחירות. נגמר בערך בשעה 2:00 בלילה (שמעתני).

נכנסו ליחידות החתנים: בנציון רובינסון, ובערל חזקאלביץ (כ"ק אד"ש אמר לו שילך ללמוד ב"כולל" לכל הפחות לשנה אחת).

יום ב', כ"ט מ"ח, ער"ח

כ"ק אד"ש לא הגיע בבוקר לקריאת התורה, והגיע אחר-כך. נסע למקוה, ול"אוהל" – בערך בשעה 2:30-45. חזר בשעה 5:30. תפילת מעריב בשעה 6:15 בערך. (הדלקת הנרות בערב ש"ק העבר הי' בשעה 4:31-2).

יום ג', א' כסלו

כ"ק אד"ש הגיע לקריאת התורה.

בערב הגיעו ההורים עם הסבא של בנציון רובינסון וגם הגיע אברהם פרסמן.

לזכות

החתן הת' הרב **ישראל שי**
הכלה המהוללה מ' **מושקא תחי**

לנגזם

נדפס על ידי

משפחתם שיחין

נישואין דכל אחד ואחת מישראל (גם איש פרטי)
הוא ענין הקשור עם הנישואין דכנסת ישראל והקב"ה בימות המשיח
שלכן מסיימים וחותמים השבע ברכות דנישואין בענין הגאולה
"מהרה כו' ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים וגו'"

(משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול ה'תנש"א - מוגה)